

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 4. szám, 2015

Megjelenik kéthetente
2015. március 10.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Dr. Keményiné Dr. Horváth Zsuzsanna
horvath.zsuzsanna@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	10
Gabonapiaci információk.....	13
Olajnövény-piaci jelentés.....	15
Szójabab.....	15
Napraforgómag.....	15
Repcemag.....	15
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	17
Termelői és kikötői árak.....	21
Olajmagpiaci információk.....	23
Cukorpiaci jelentés.....	25
Kínálat.....	25
Magyarország.....	27
Árak.....	27
Agrárpolitikai hírek.....	28

Összefoglaló

Az euró dollárral szembeni vásárlóerejének gyengülése (február végén 11 éves mélypontra süllyedt) jelentős előnyhöz juttatta az EU-ban termelt búzát az USA-ból származóval szemben a világpiacon. Az Európai Bizottság adatai szerint a 2014. július 1. és 2015. március 5. közötti időszakban 21,3 millió tonna uniós búza került a nemzetközi forgalomba az EU-ból, az előző szezon azonos periódusához képest 600 ezer tonnával több.

Az Egyesült Államok kukorica-kivitele az igen élénk szójababeladások mellett kissé háttérbe szorult a szezon eddig eltelt időszakában (2014. szeptember–2015. február), márciustól azonban a szójababszállítmányok csökkenésével felszabaduló kapacitások lendületet adhatnak az USA kukoricaexportjának.

Jóllehet, Brazíliában a 31,5 millió hektár termőterület 29 százalékán már végeztek a szójabab betakarításával március elejéig, a szállítványozók sztrájkja korlátozta az új termés kivitelét, teret adva az USA exportőreinek.

Ukrajnában a napraforgómag belpiaci árának február végi emelkedése nem tükrözte a valós olajmagpiaci helyzetet, hiszen az ármozgás háttérében főleg a *hryvnya* dollárral szembeni vásárlóerejének csökkenése állt.

Magyarországon a repcemag fizikai piaci árának trendje elvált a tőzsdei jegyzésétől februárban: előbbi 7 százalékkal 111 ezer forint/tonnára nőtt a hónap végére, utóbbi 104 ezer forint/tonnára csökkent ugyanekkor a legközelebbi lejáratra vonatkozóan.

A fehér- és nyerscukor határidős jegyzése jelentősen csökkent február közepétől.

Az elmúlt hónap csapadékos időjárása kedvezett a cukornád fejlődésének Brazília közép-déli régiójában, ami jelentős hatással volt a cukor világpiacára.

Az indiai cukorexport állami támogatásának február közepi módosítása tovább mérsékelte a cukorárakat világszerte és az EU tagországaiban.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A búza fronthavi jegyzése 190 dollár (*USD*)/tonnára emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2015. február végén, amit a befektetők profitrealizálása mellett az USA, Oroszország és Ukrajna búzatermő területeiről érkező nyugtalanító hírek váltottak ki. A három meghatározó búzaexportőr mindegyikénél ugyanis az állományok 18-20 százaléka kapott gyenge minősítést. A két szovjet utódállamban a 2015/2016. gazdasági évi terméskilátásokat a *hrivnya* és a *rubel* vásárlóerejének csökkenése miatt dráguló inputanyagok kisebb ráfordítása is rontja. A búza kurzusának átmeneti emelkedését az USA erős dollár miatt lanyhuló búzaexportjának árcsökkentő hatása szakította meg Chicagóban március első napjaiban. Az euró dollárral szembeni gyengülése (február végén 11 éves mélypontra süllyedt) jelentős előnyhöz juttatta az EU-ban termelt búzát az USA-ból származóval szemben a világpiacon. Az Európai Bizottság adatai szerint a 2014. július 1. és 2015. március 5. közötti időszakban 21,3 millió tonna búza került a nemzetközi forgalomba az EU-ból, az előző szezon azonos periódusához képest 600 ezer tonnával több. A búza jegyzése 180 dollár/tonna alá ereszkedett Chicagóban március első hetében, és a bőséges készletek, továbbá az exportőrök közötti kiélezett verseny mellett a 2015/2016. évi szezonra vonatkozó bízató (705 millió tonna) terméskilátások a következő hónapokban is nyomás alatt tarthatják a búza árát. A felmérések szerint Európa-szerte jó a búzaállományok állapota, minimális fagykárról a délkelet-európai térségben számoltak be. A február végi kiugrást követően így a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzését 180-185 euró/tonnára korrigálták a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) március első hetében. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búzát 54-55, a takarmánybúzát 48 ezer forint/tonna környékén jegyezték ugyanekkor. A fizikai piacon 6 százalékkal 56,4 ezer forint/tonnára nőtt az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 2015 februárjában a januárhoz viszonyítva, miközben a takarmánybúzáé 47 ezer forint/tonna maradt.

Kukorica

A kukorica 2014/2015. gazdasági évi bőséges kínálata továbbra is nyomás alatt tartja a termény jegyzését a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*), amely 150 dollár/tonna körül hullámzott 2015. február utolsó és március első hetében. Noha a Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) szerint a déli féltekén az egy évvel korábbinál 6 százalékkal kevesebb, vagyis 120 millió tonna kukorica kerülhet a tárolókba a következő hetekben, a szakértők globális szinten a tavalyi rekordot éppen meghaladó, 992 millió tonna kukoricatermessel számoltak a február végi prognózisban. Az átmenőkészlet így világszinten 18 millió tonnával 193 millió tonnára nőhet. Az Egyesült Államok kukorica-kivitele az igen élénk szójabab-eladások mellett kissé háttérbe szorult a szezon eddig eltelt időszakában (2014. szeptember–2015. február), márciustól azonban a szójababszállítmányok csökkenésével felszabaduló kapacitások lendületet adhatnak az USA kukoricaexportjának. Ukrajnában és Oroszországban a kukoricatermesztés magas ráfordításigénye viszszavetheti a gazdák vetési kedvét, és a 2014. évinél kisebb területen kerülhet a földbe a mag. Az idei kibocsátást emellett az is ronthatja, hogy a nemzeti fizetőeszközök jelenlegi gyengülése miatt a szükségesnél kevesebb importból származó inputot használhatnak fel. A *Tallage* francia piacelemző vállalat és az *IGC* egyaránt 9,5 millió hektárra jelzik a kukorica idei vetésterületét az Európai Unióban. A tavalyinál várhatóan alacsonyabb hozamok mellett a kibocsátás 7 millió tonnával eshet, így a folyó gazdasági évinél 3 millió tonnával több kukorica behozatalára számítanak az EU-ban a 2015/2016. évi szezonban. Magyarországon is érezhető a kínálati nyomás: a BÉT-en az egy évvel korábbinál 17-21 százalékkal alacsonyabb szinten, 40 ezer forint/tonna körül mozgott a termény fronthavi jegyzése 2015. február végén–március elején. Az AKI PÁIR adatai szerint 3 százalékkal tovább mérséklődött a tengeri termelői ára februárban a januárhoz viszonyítva, és átlagosan 38,1 ezer forint/tonnáért talált vevőre.

Agrárpolitikai Hírek

- A Földművelésügyi Minisztériumhoz kötődő civil szervezetek fontos szerepet vállalnak abban, hogy teljesüljenek az agrárágazati célkitűzések. A tárca 2015-ben is segítséget nyújt ezen szervezetek támogatásához

a számukra kiírt pályázattal. A pályázható keretösszeg 40 millió forint, az egy pályázattal elnyerhető vissza nem térítendő támogatás összege 300 ezer forinttól 2 millió forintig terjedhet. A kiírás feltételeinek megfelelő szervezetek a 2015. március 4.–április 7. közötti időszakban pályázhatnak.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	HUF/tonna		
	2015. 9. hét	2015. 9. hét/ 2015. 8. hét (százalék)	2015. 9. hét/ 2014. 9. hét (százalék)
Étkezési búza	57 131	101	108
Takarmánybúza	45 235	94	...
Takarmánykukorica	37 427	99	81
Takarmányárpa	41 959	94	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 04.	2015. 03. 05.	2015. 03. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. május	HUF/tonna	54 300	54 300	54 300
	Takarmánybúza	2015. május	HUF/tonna	48 200	48 200	48 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. március	EUR/tonna	185	183	181
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. március	USD/tonna	178	177	179

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

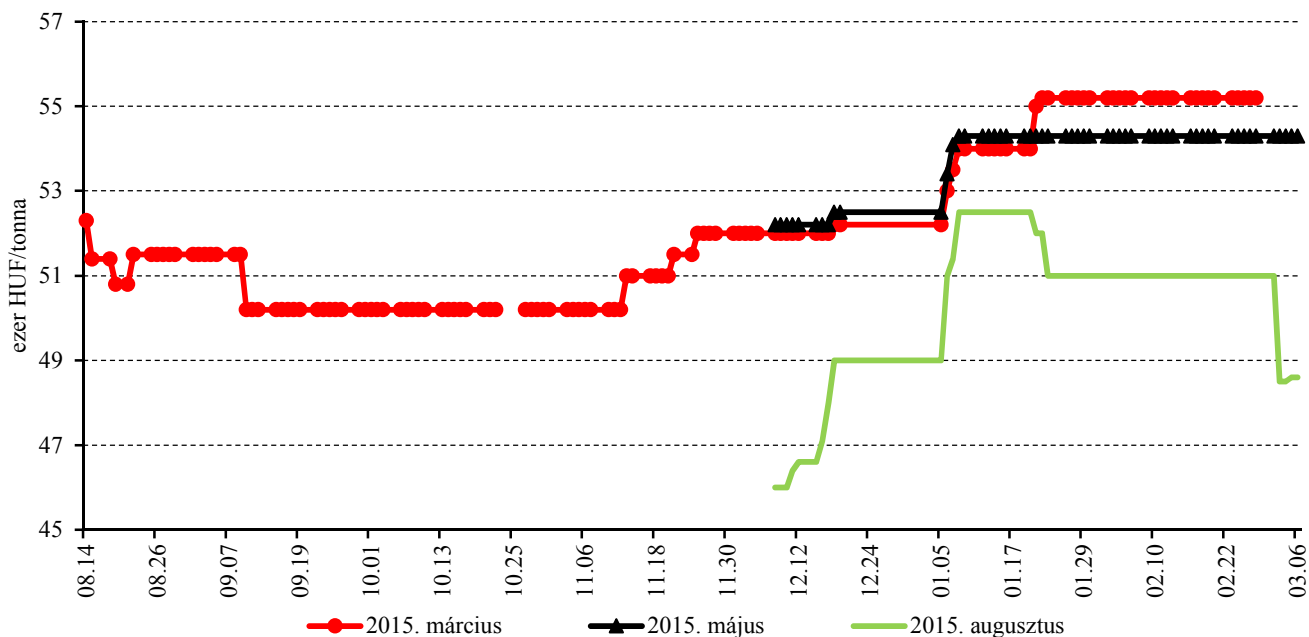
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 04.	2015. 03. 05.	2015. 03. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. május	HUF/tonna	40 000	40 000	40 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2015. június	EUR/tonna	146	152	159
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. március	USD/tonna	149	152	155

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

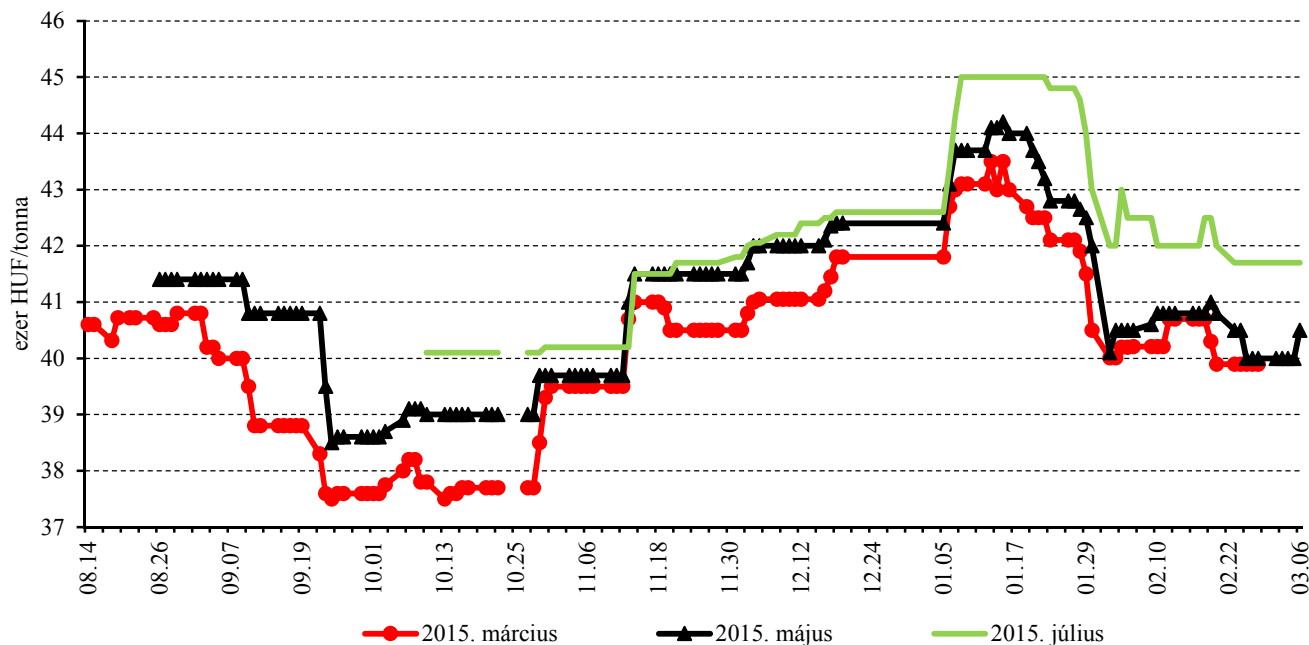
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

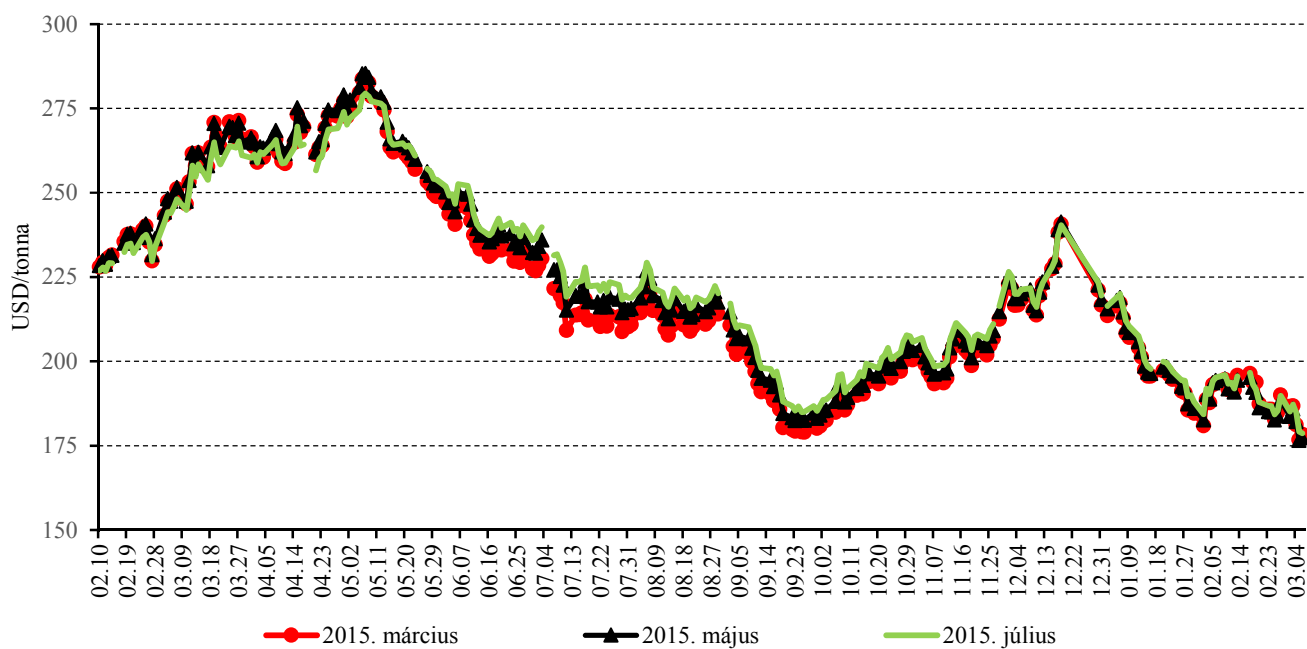
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

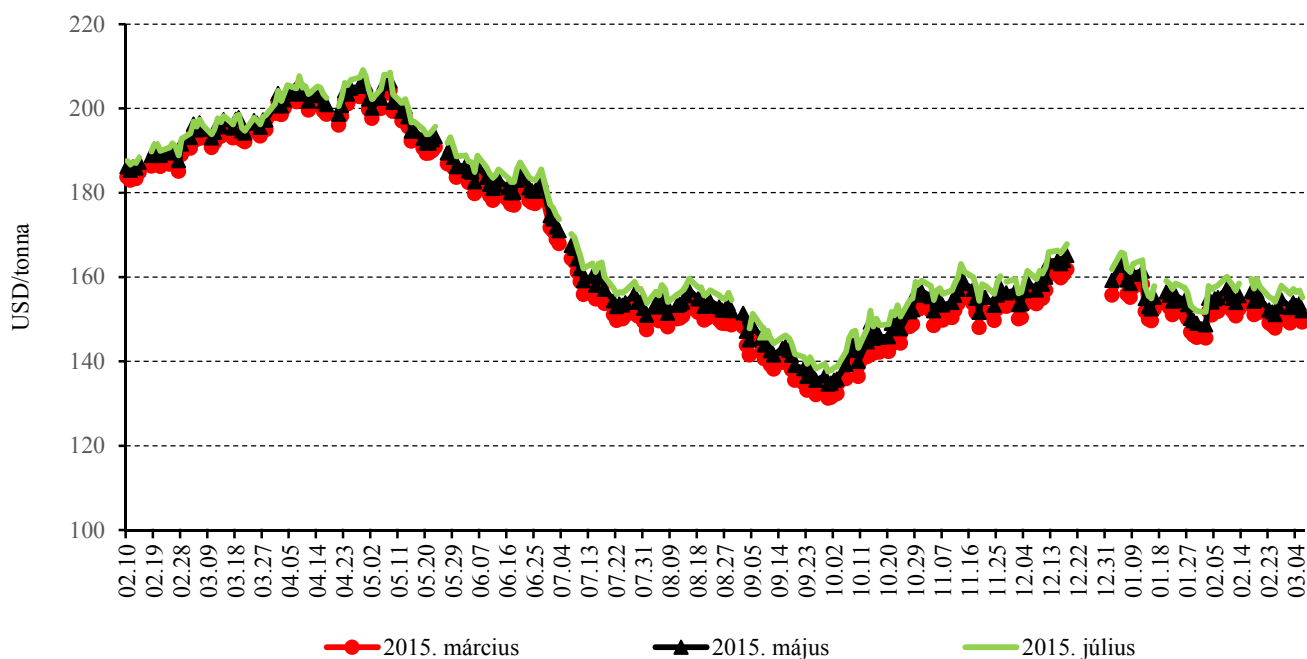
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

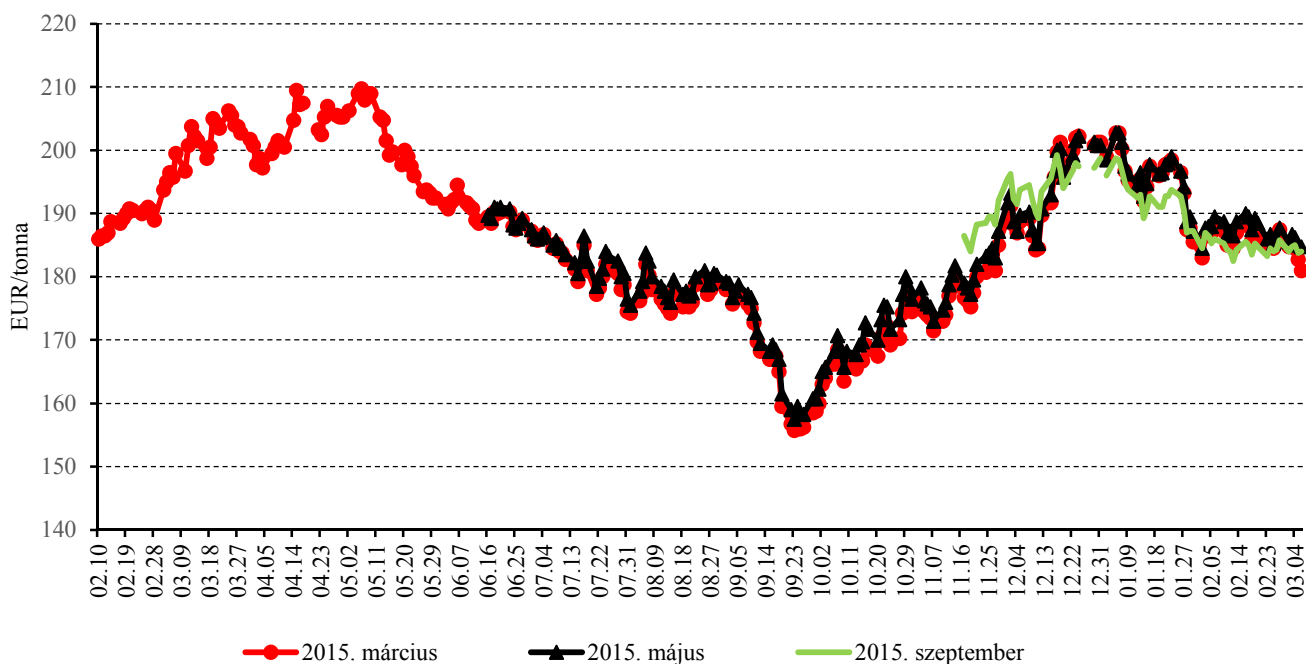
Forrás: CME/CBOT

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

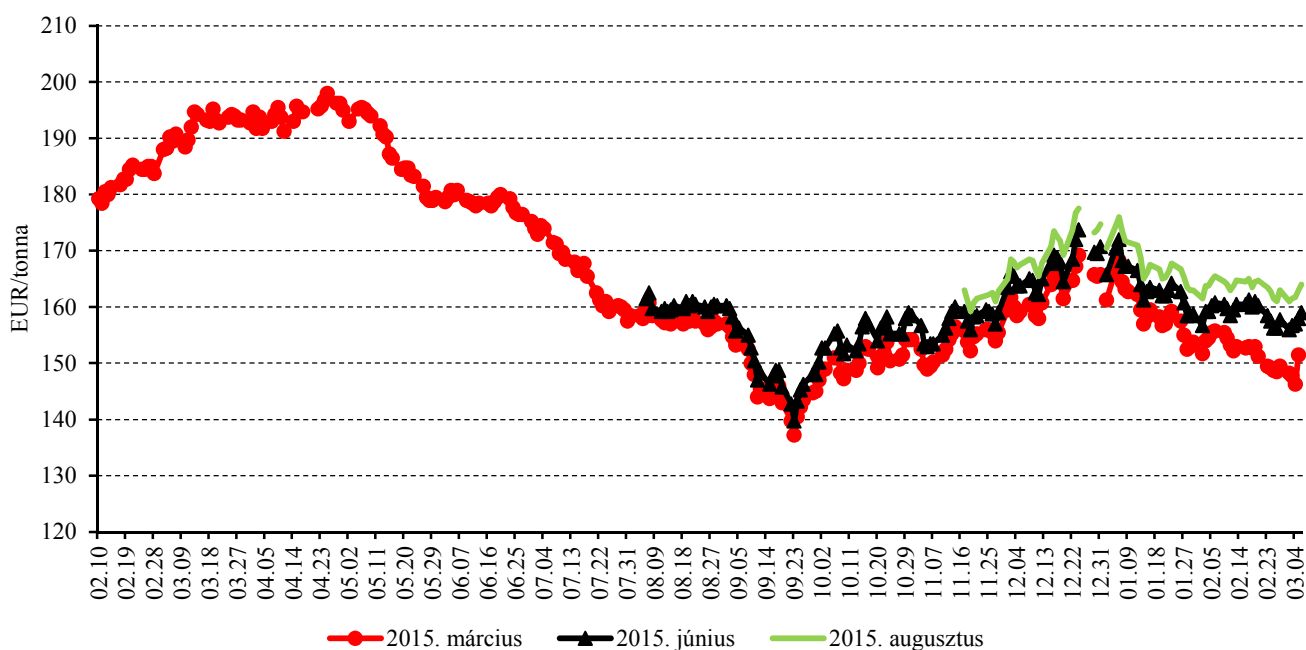
Forrás: CME/CBOT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. március 6.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. március	181	55 042	2015. március	178	49 462
2015. május	185	56 182	2015. május	177	49 135
2015. szeptember	184	55 954	2015. július	179	49 543
2015. december	184	56 030	2015. szeptember	182	50 460
2016. március	185	56 335	2015. december	187	51 969
2016. május	187	56 867	2016. március	193	53 394
KUKORICA					
2015. június	159	48 352	2015. március	149	41 389
2015. augusztus	164	49 872	2015. május	152	42 132
2015. november	169	51 317	2015. július	155	43 005
2016. január	170	51 773	2015. szeptember	158	43 790
2016. március	172	52 381	2015. december	162	44 816
2016. június	173	52 685	2016. március	165	45 842

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2015. 03. 05. (százalék)	2015. 02. 26. (százalék)
Búza	2015. március	178,41	33,3	33,3
Kukorica	2015. március	149,29	32,2	32,2
Szójabab	2015. március	359,87	31,1	31,1
Szójadara	2015. március	371,38	48,4	48,4

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. március 3.)

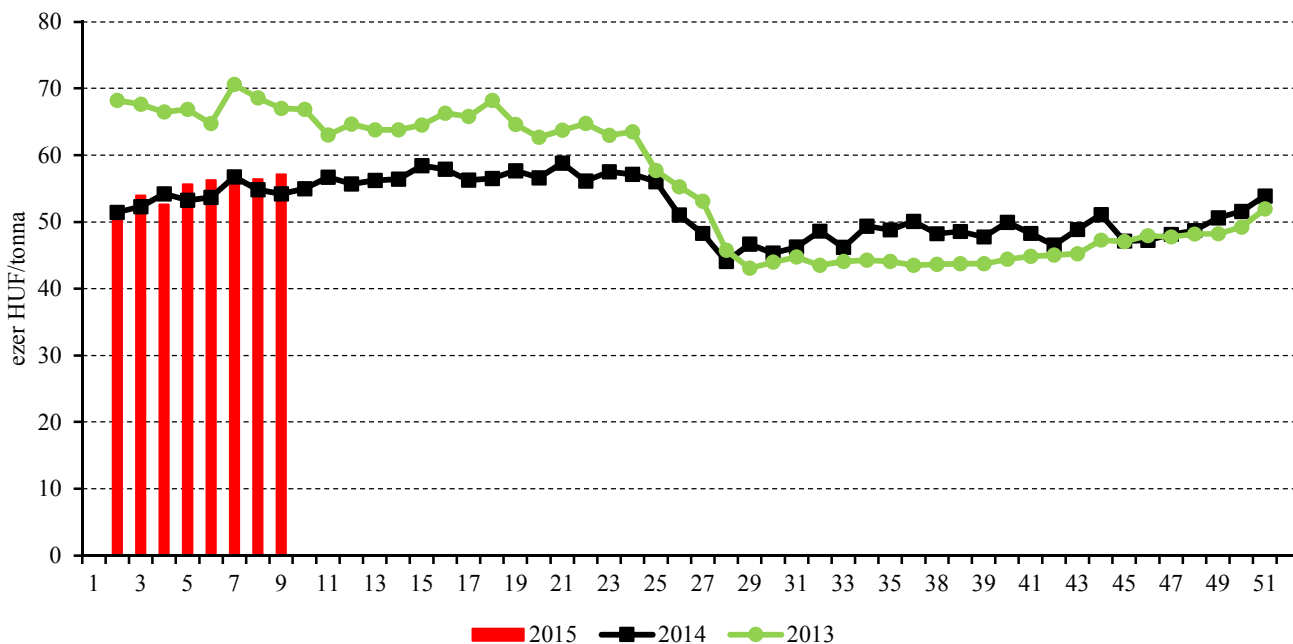
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.			Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb	
	Vételi	Eladási		Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási
Búza	35 309	99 456	107 906	6 555	16 215	55 787	113 640	45 327	68 172	39 426	39 819
Kukorica	266 881	529 375	256 502	25 269	55 677	202 746	168 345	92 518	176 737	63 388	93 544
Szójabab	218 491	245 853	103 866	5 685	6 152	99 816	78 031	70 373	93 102	110 176	35 554
Szójadara	92 357	195 079	47 650	1 302	5 084	65 745	41 213	17 832	40 747	21 614	23 387

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

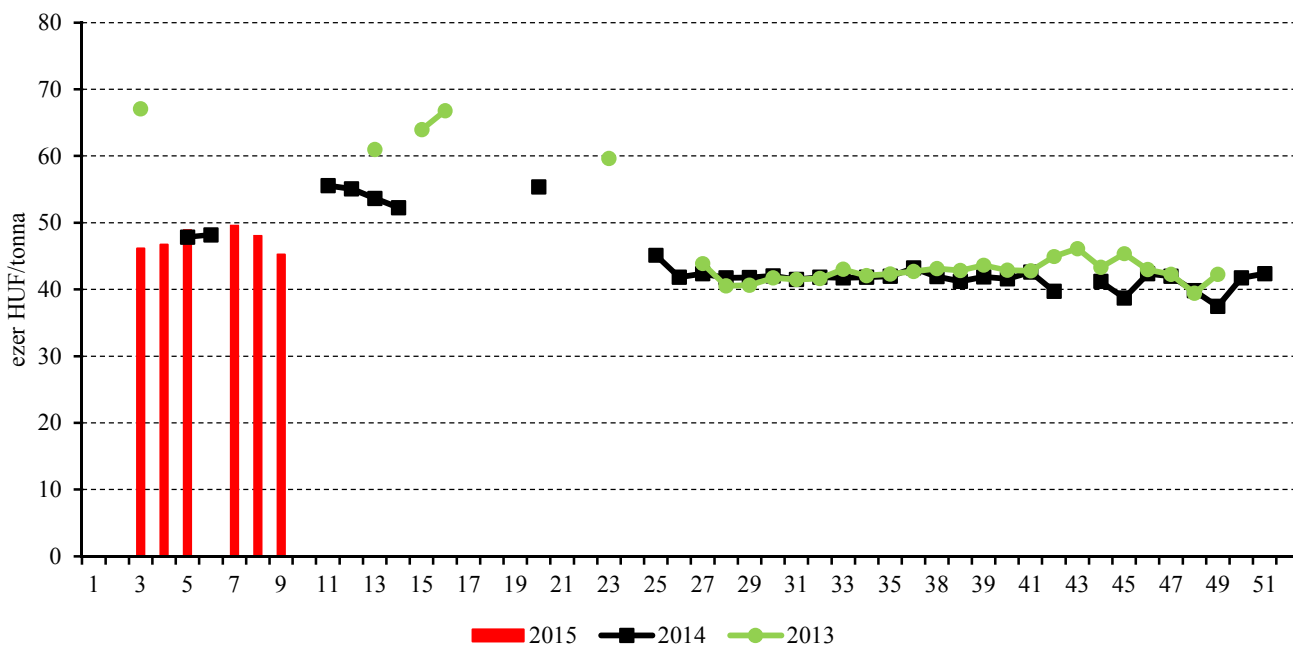
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

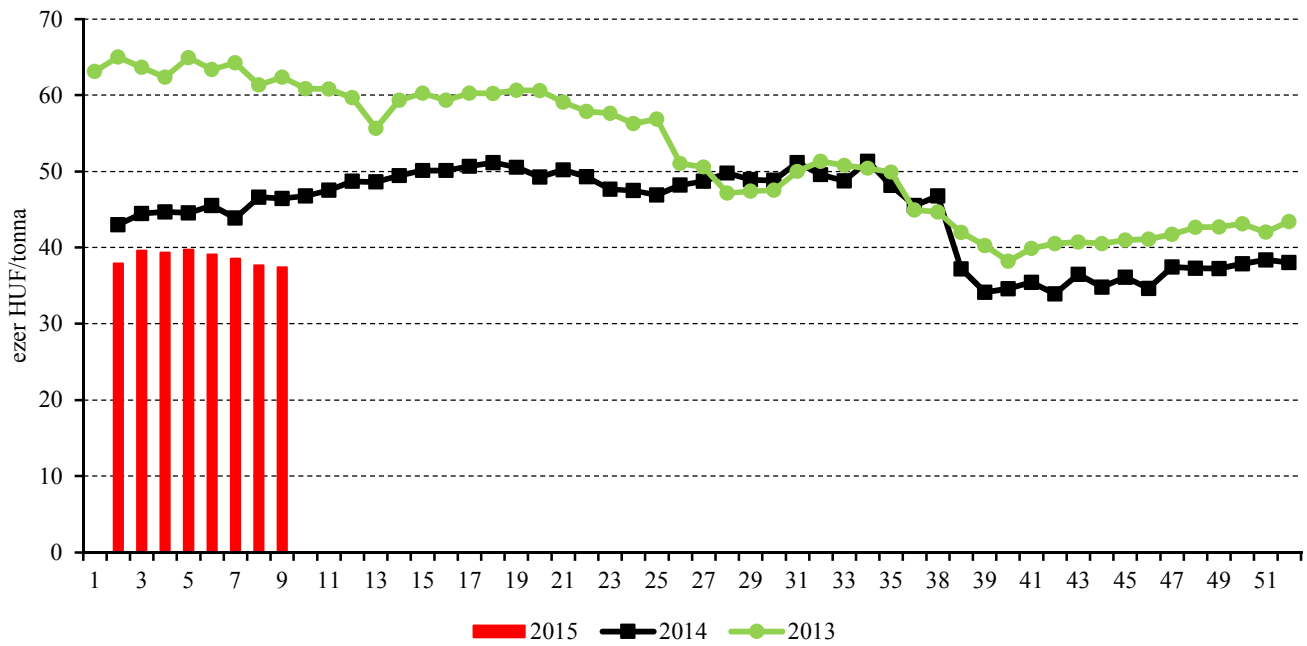
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

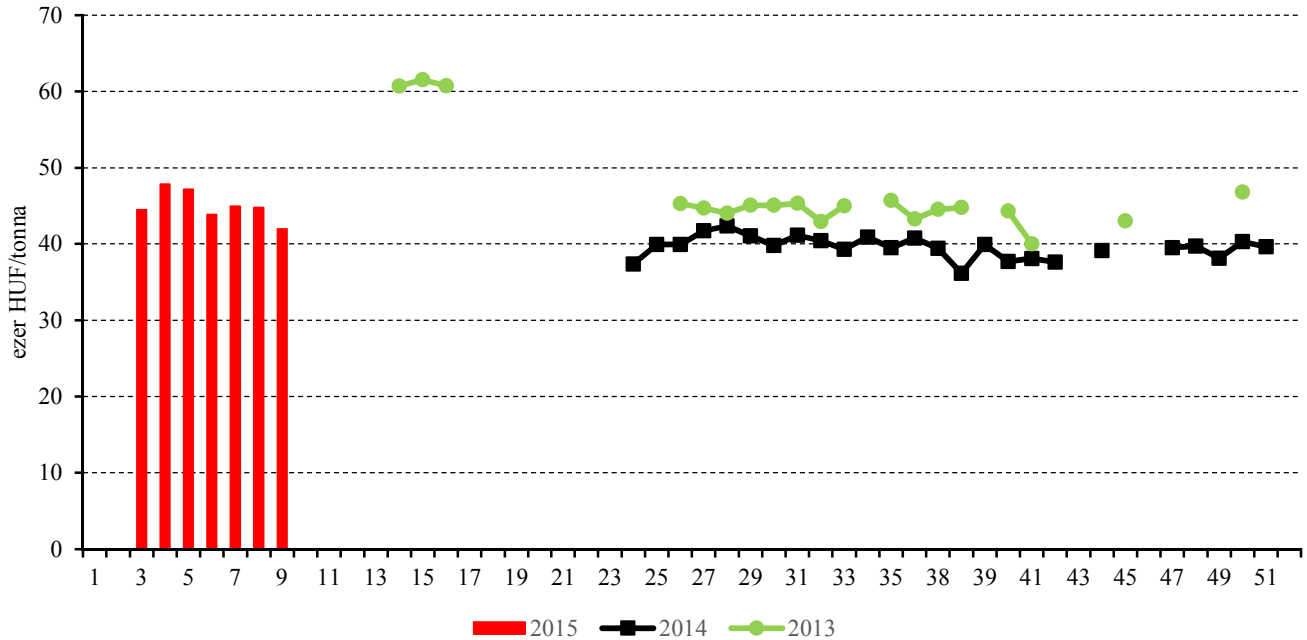
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2015. 02. 13.	2015. 02. 20.	2015. 02. 27.	2015. 03. 06.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	257	229	243	240
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	207	205	204	196
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	235	230	229	222
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	239	235	230	223
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	230	231	227	223
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	231	237	245	236
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	182	179	177	177
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	176	177	172	168
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	172	172	169	168
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	173	-	181	180
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	165	165	164	164
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	210	205	197	194
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	-	-	-	-
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	214	-	214	213

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2015. 6. hét	2015. 7. hét	2015. 8. hét	2015. 9. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	176	169	169	159
	Németország, DEPSILO Hamburg	193	197	192	192
	Franciaország, DELPORT Rouen	186	190	185	183
	Románia, DEPSILO Banat	167	169	172	170
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	159	148	148	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	185	188	184	183
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	-	171	165	-
	Románia, DEPSILO Oltenia	-	-	-	162
	Egyesült Királyság, FGATE	161	164	166	160
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	123	135	135	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	182	180	174	167
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	152	154	149	146
	Románia, DEPSILO Oltenia	134	130	142	142
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	-	-	-	-
	Németország, DEPSILO Hamburg	174	172	172	171
	Franciaország, DELPORT Rouen	181	179	174	-
	Románia, DEPSILO Muntenia	174	156	142	141
	Egyesült Királyság, FGATE	158	158	158	159

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2014. 9. hét	2015. 8. hét	2015. 9. hét	2015. 9. hét/ 2014. 9. hét (százalék)	2015. 9. hét/ 2015. 8. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	564	464	528	94	114
		HUF/kg	76	74	74	97	100
	zsákos	tonna	1319	1505	1459	111	97
		HUF/kg	78	76	75	97	99
	zacskós	tonna	1079	622	773	72	124
		HUF/kg	81	88	89	109	100
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	31	36	31	101	85
		HUF/kg	91	83	82	91	99
	zacskós	tonna	43	25	28	65	114
		HUF/kg	89	95	93	105	98
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	434	301	360	83	120
		HUF/kg	74	72	72	97	100
	zsákos	tonna	390	532	426	109	80
		HUF/kg	77	75	74	97	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	26	66	38	145	58
		HUF/kg	87	82	81	92	99
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	79	45	42	54	94
		HUF/kg	89	97	96	108	99

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2014. január	2014. december	2015. január	2015. január/ 2014. január (százalék)	2015. január/ 2014. december (százalék)
Brojlertáp	tonna	4 142	4 199	5 843	141	139
	HUF/tonna	94 252	89 309	90 225	96	101
Hízósertéstáp	tonna	6 264	8 251	8 119	130	98
	HUF/tonna	76 601	75 318	74 822	98	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2013	2014	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	2 178,0	2 118,6	97,3
	10039000 Árpa, nem vető	454,2	466,5	102,7
	10059000 Kukorica, nem vető	2 161,7	2 394,0	110,7
Import	10019900 Búza, nem vető	70,7	125,6	177,7
	10039000 Árpa, nem vető	52,7	40,7	77,4
	10059000 Kukorica, nem vető	119,2	211,1	177,1

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2013. július 1.- 2014. március 4.	2014. július 1.- 2015. március 3.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	20 759	21 328	102,7
	Árpa	5 021	6 428	128,0
	Kukorica	2 218	2 046	92,2
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 255	2 084	166,1
	Árpa	20	58	290,0
	Kukorica	8 891	6 120	68,8

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
BÚZA						
Termelés	716	725	713	719	695	707
Felhasználás	704	715	696	709	679	697
Export	162	160	155	152	156	158
Import	162	160	155	152	156	158
Zárókészlet	187	198	187	197	177	188
KUKORICA						
Termelés	989	991	991	992	970	975
Felhasználás	953	975	948	974	969	960
Export	130	117	120	115	129	115
Import	130	117	120	115	129	115
Zárókészlet	174	190	175	193	166	182

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Jóllehet, Braziliában a 31,5 millió hektár termőterület 29 százalékan már végeztek a szójabab betakarításával március elejéig, a szállítványozók sztrájkja korlátozta az új termés exportját. A február közepe óta tartó kikötői blokádnak (Paranagua és Santos) a világ második legnagyobb szójababexportőre 870 ezer tonnával jelent meg a világpiacon 2015 februárjában, szemben az egy évvel korábbi 2,8 millió tonnával. A helyzet súlyosságát tükrözi, hogy Brazília legnagyobb mezőgazdaságtermék-forgalmát lebonyolító kikötője, Paranagua naponta 900 teherautónyi termény mozgására is képes, február utolsó hetében azonban ennek töredékét (45-75) kezelte. A brazil terményt az USA-ból származó pótolta a világpiacon, így a világ elsőszámú szójatermelője és –exportőre a 2014/2015. gazdasági évben exportra szánt 51,4 millió tonna szójabab 97 százalékat már értékesítette a szezon első felében. Mindezek hatására 379 dollár (USD)/tonnáig emelkedett a termény fronthavi jegyzése a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) 2015. február 27-én, amely a blokádnak feloldásáról szóló hírek hatására 359 dollár/tonnára esett március első hetében. A szójababéhoz hasonlóan változott a szójadara legközelebbi lejáratra szóló jegyzése is Chicagóban, amely március első napjaiban közel 20 dollárt veszített értékéből. A szójaolaj kurzusát a pálmaolaj malajziai exportárának növekedése még 723 dollár/tonnáig emelte az első tavaszi tőzsdnapokon, később azonban már 5 százalékkal alacsonyabb szinten jegyezték a chicagói terméket.

Napraforgómag

Ukrajnában a napraforgómag belpiaci árának február végi emelkedése nem tükrözte a valós olajmagpiaci helyzetet, hiszen az ármozgás hátterében főleg a *hrivnya* dollárral szembeni vásárlóerejének csökkenése állt. Az ukrán kormány a *hrivnya* árfolyamának stabilizálása érdekében – ami korábban nem járt tartós eredménnyel – egyeztetést hívott össze 2015. február 25-én, amely azonban csak zavart keltett a valuta és az olajmag piacán egyaránt, és a termény ára tág határok között változott február utolsó hetében. Ezzel egy időben – kihasználva a gyenge valuta adta előnyöket, és a növényolajok

világpiaci árának emelkedését – a napraforgóolaj exportja továbbra is élénk volt. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség szerint azonban márciustól jelentősen csökkenhetnek a szállítványok, miután a 2014. szeptember–2015. február közötti időszak tekintetében példátlanul nagy mennyiséget értékesítettek a világpiacon a folyó évi szezonban. Magyarországon a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése február elejétől folyamatosan erősödött a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában. A február végi terminváltás sem befolyásolta a trendet, és március első hetében a jegyzés már meghaladta a 110 ezer forint/tonna szintet. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon a januárhoz hasonlóan, átlagosan 107 ezer forint/tonna volt a termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 2015 februárjában.

Repcemag

A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) elemzői a folyó gazdasági év rekordtermése után a repcemag globális kibocsátásának 4 százalékos csökkenésére számítanak a 2015/2016. évi szezonban. Noha sem az EU-ban, sem a régió meghatározó repcemagexportőrének számító Ukrajnában nem számoltak be jelentős állománypusztulásról, a kisebb vetésterület és a tavalyinál gyengébbre prognosztizált hozamok miatt együttesen 12,5 százalékkal kevesebb magot arathatnak az idén. A világ elsőszámú repcemagtermelőjénél, az Európai Unióban a *neonikotinoidok* tilalma miatt nagyobb rovarkártételre lehet számítani. Mindezek mellett a szójabab emelkedő kurzusa is hozzájárult ahhoz, hogy a repcemag fronthavi jegyzése 368 euró/tonnáig nőtt a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) február végén, majd – összhangban a bab árfolyamával – 362 euró/tonnáig gyengült március első hetében. Magyarországon a fizikai piaci ár trendje elvált a tőzsdei jegyzésétől februárban, hiszen előbbi 7 százalékkal 111 ezer forint/tonnára nőtt a hónap végére, utóbbi – az üzletkötések hiányában – 104 ezer forint/tonnára csökkent a legközelebbi lejáratra vonatkozóan. A termelői ár emelkedéséhez az euró árfolyamának változása – a szerződések jelentős hányadát ugyanis euróban kötötték – mellett hozzájárult az is, hogy a kereskedők és a feldolgozók a jó minőségi paraméterekkel rendelkező tételekért hajlandóak magasabb árat fizetni.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2015. 9. hét	2015. 9. hét/ 2015. 8. hét (százalék)	2015. 9. hét/ 2014. 9. hét (százalék)
Napraforgómag	106 216	101	107
Repce	111 345	105	96

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

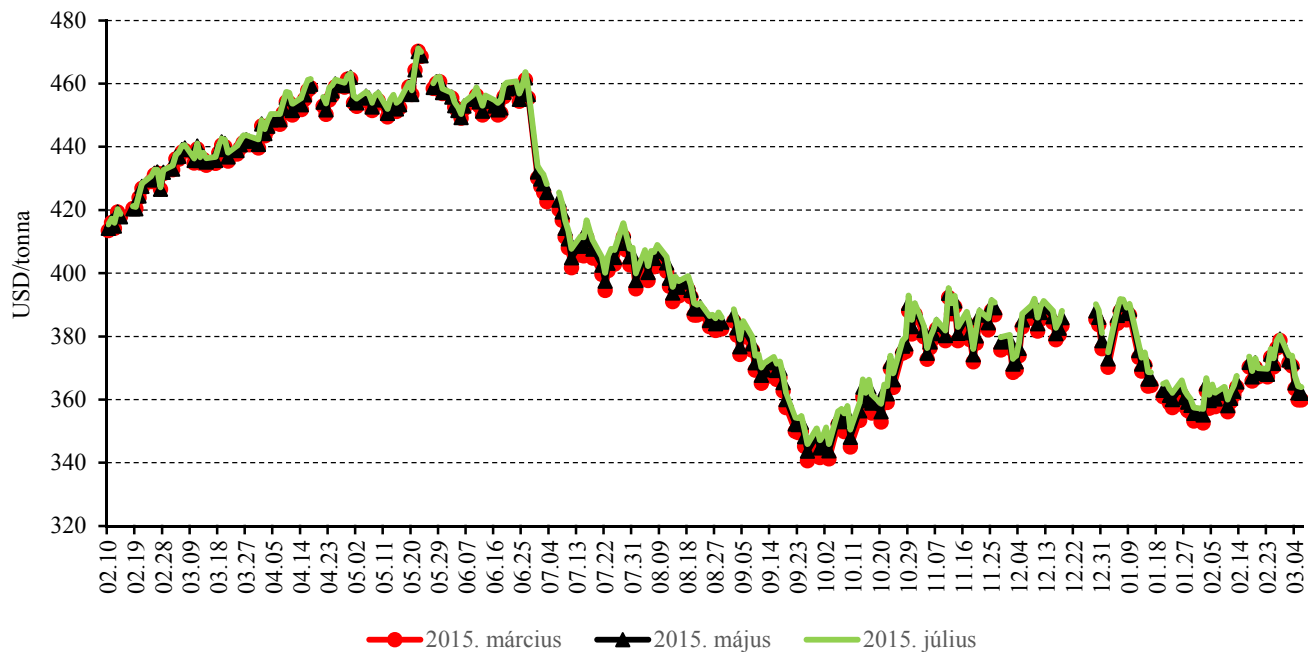
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 04.	2015. 03. 05.	2015. 03. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. május	HUF/tonna	109 000	110 210	110 210
	Repce	2015. augusztus	HUF/tonna	102 000	102 000	102 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repce	2015. május	EUR/tonna	366	362	363
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. március	USD/tonna	363	360	360

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

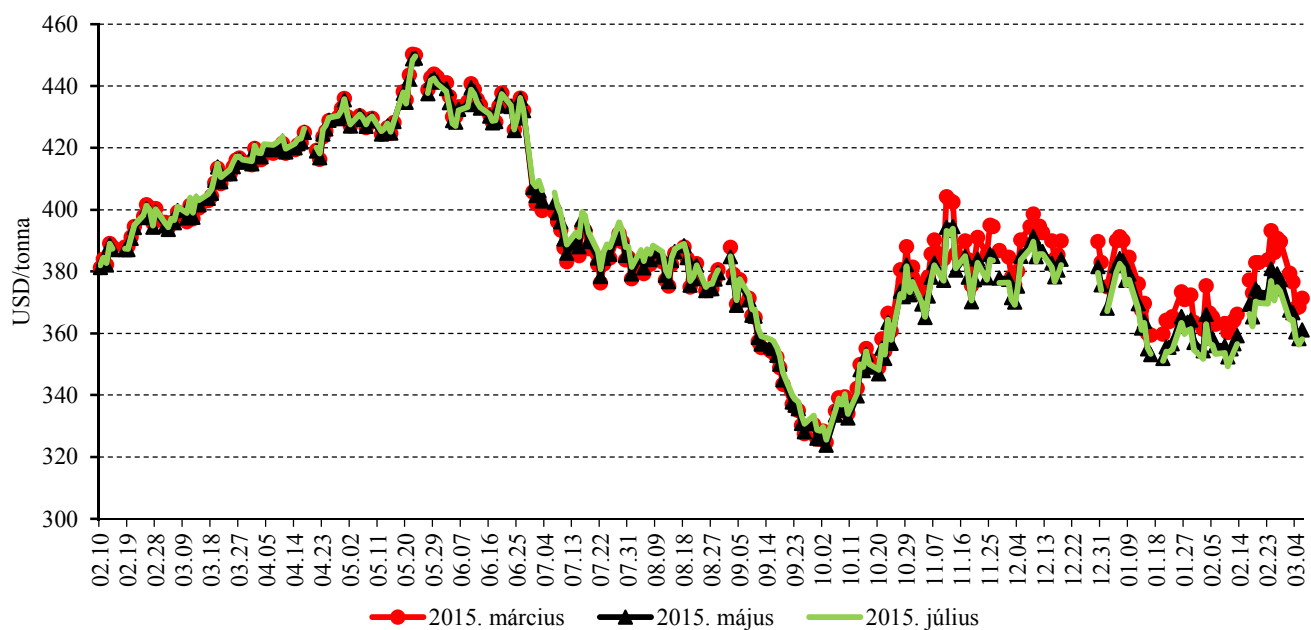
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

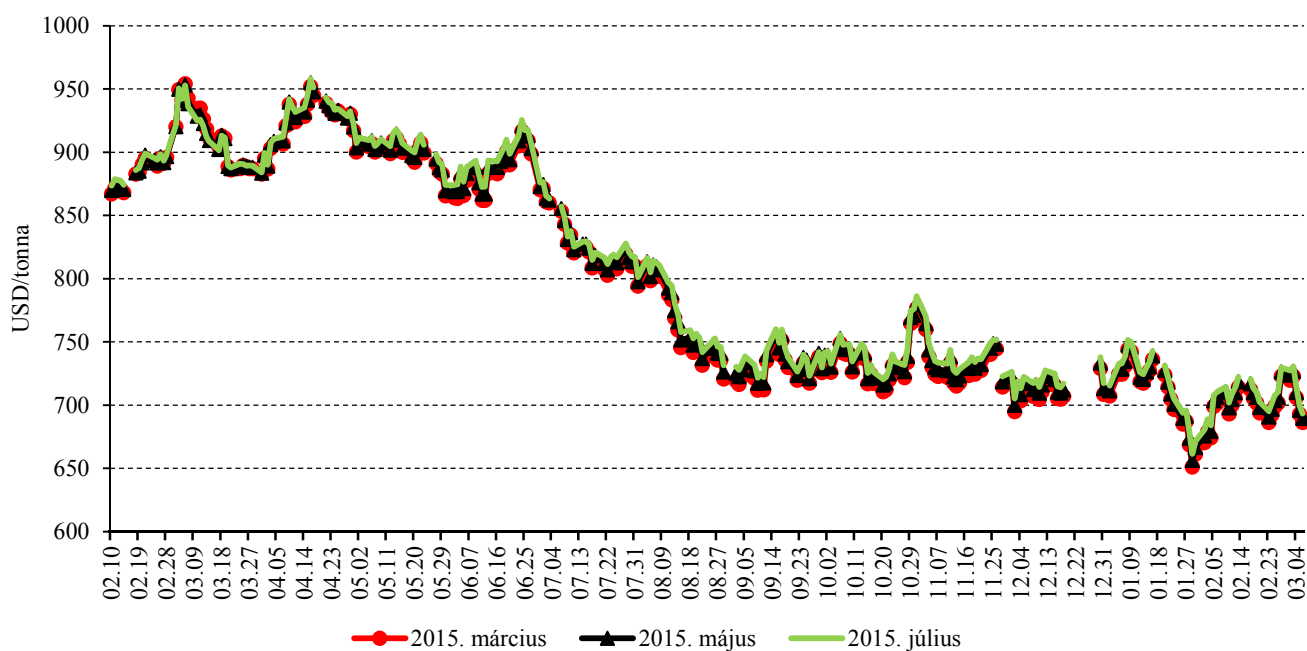
Forrás: CME/CBOT

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

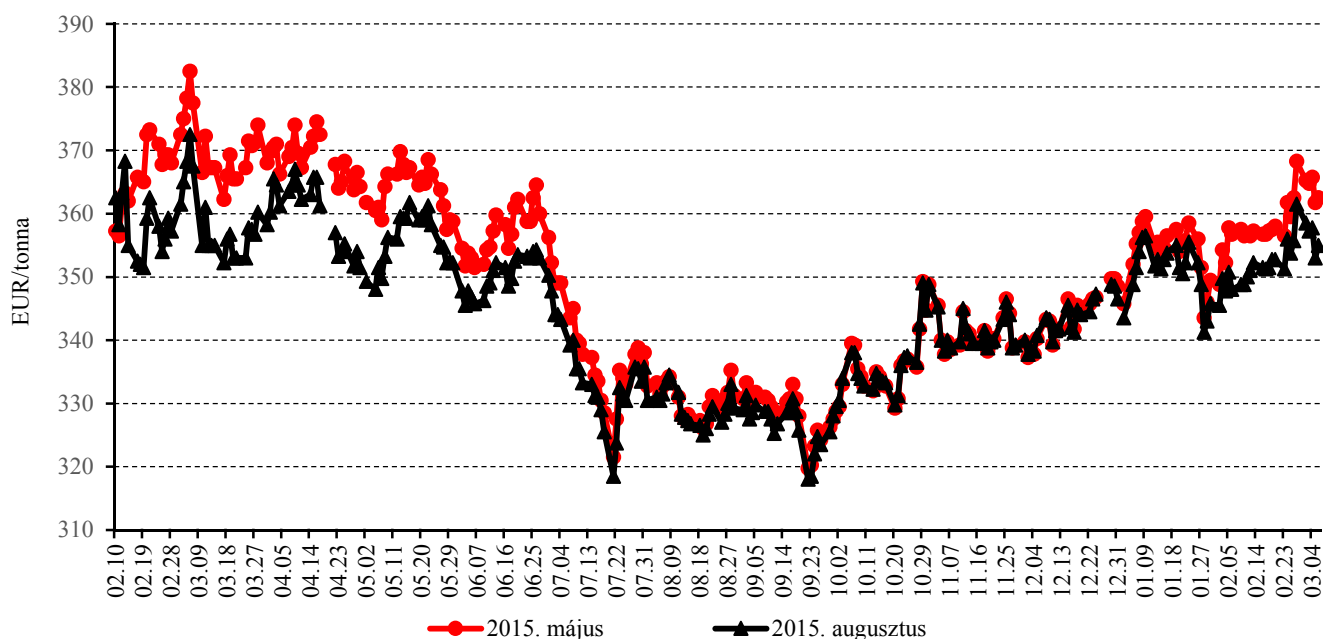
Forrás: CME/CBOT

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

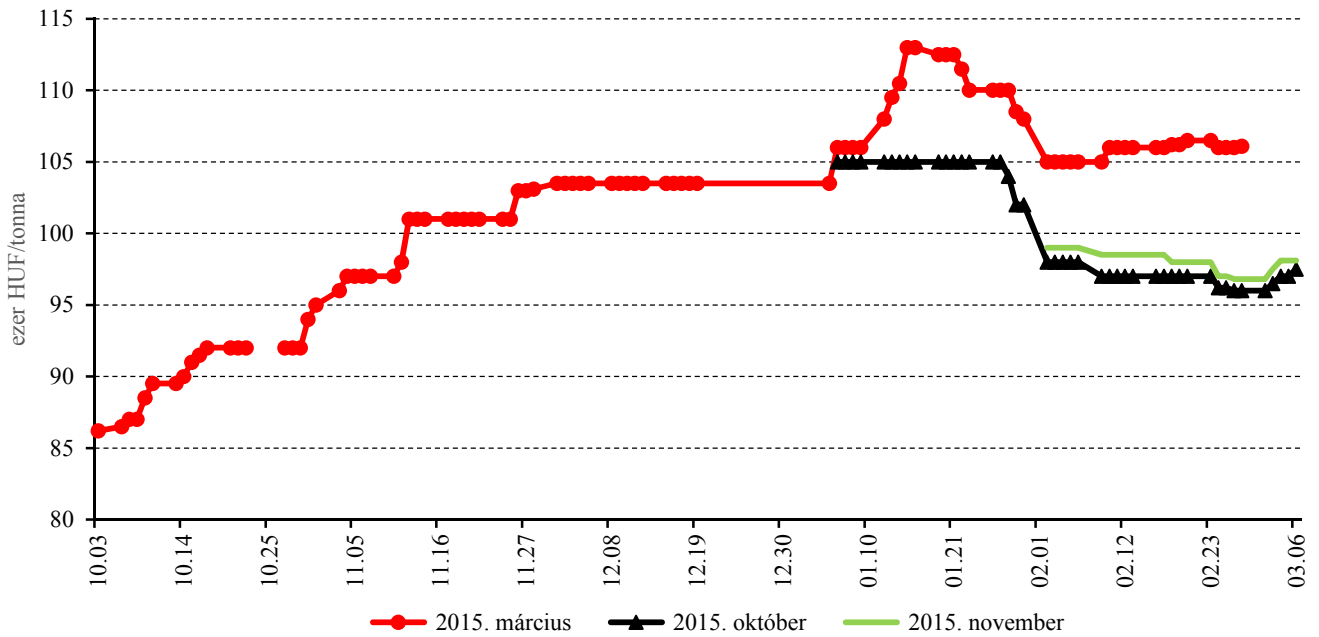
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

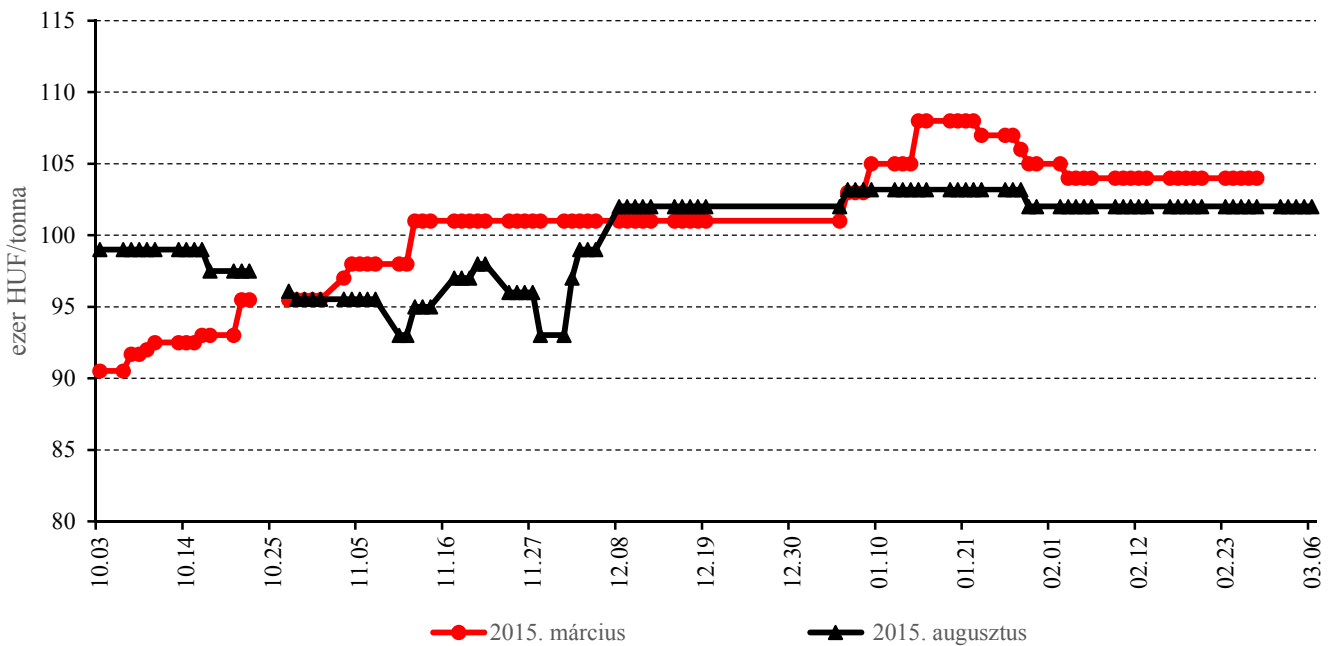
Forrás: Euronext/MATIF

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. március 6.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2015. május	363	110 236
	2015. augusztus	355	107 956
	2015. november	356	108 336
	2016. február	357	108 640
	2016. május	357	108 640
	2016. augusztus	355	107 956
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. március	360	99 770
	2015. május	362	100 361
	2015. július	364	100 910
	2015. augusztus	363	100 768
	2015. szeptember	358	99 341
	2015. november	355	98 343
SZÓJADARA	2015. március	371	102 961
	2015. május	361	100 120
	2015. július	358	99 294
	2015. augusztus	357	98 989
	2015. szeptember	355	98 470
	2015. október	351	97 339

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBIT

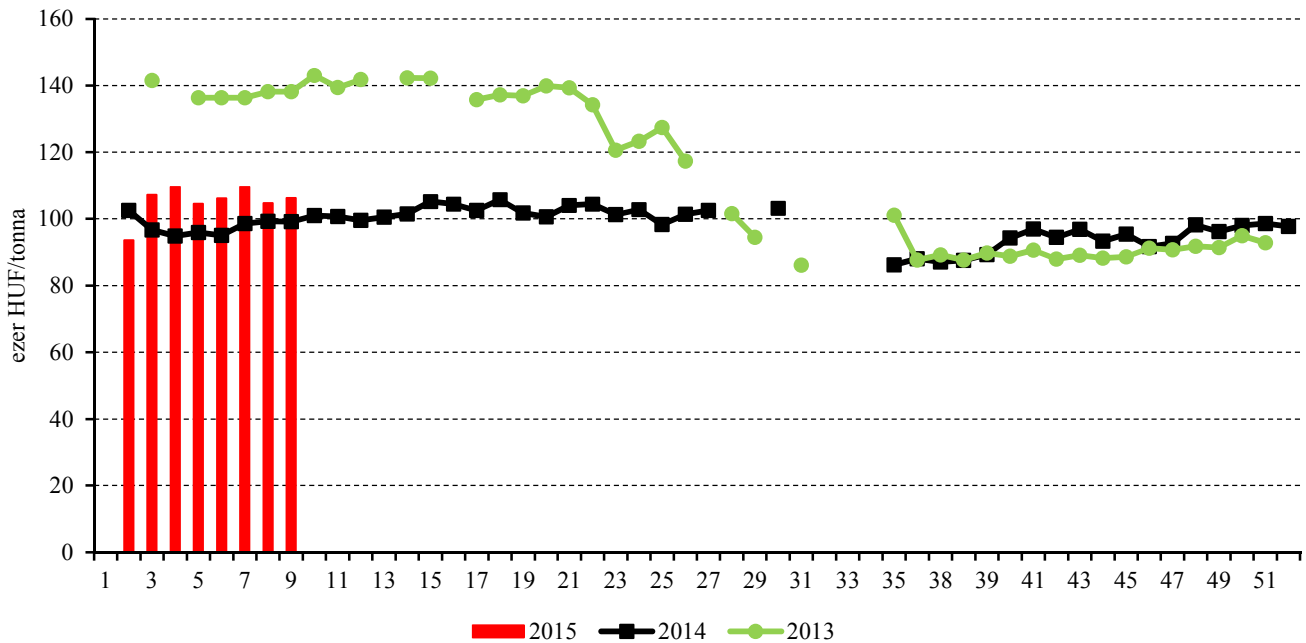
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. március 3.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	708	215 512
Napraforgóolaj (finomított)		833	253 588
Szójaolaj (nyers)		733	223 127
Szójaolaj (finomított)		798	242 927
Napraforgódara	Ausztria	-	-
Repcedara		245	74 626

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

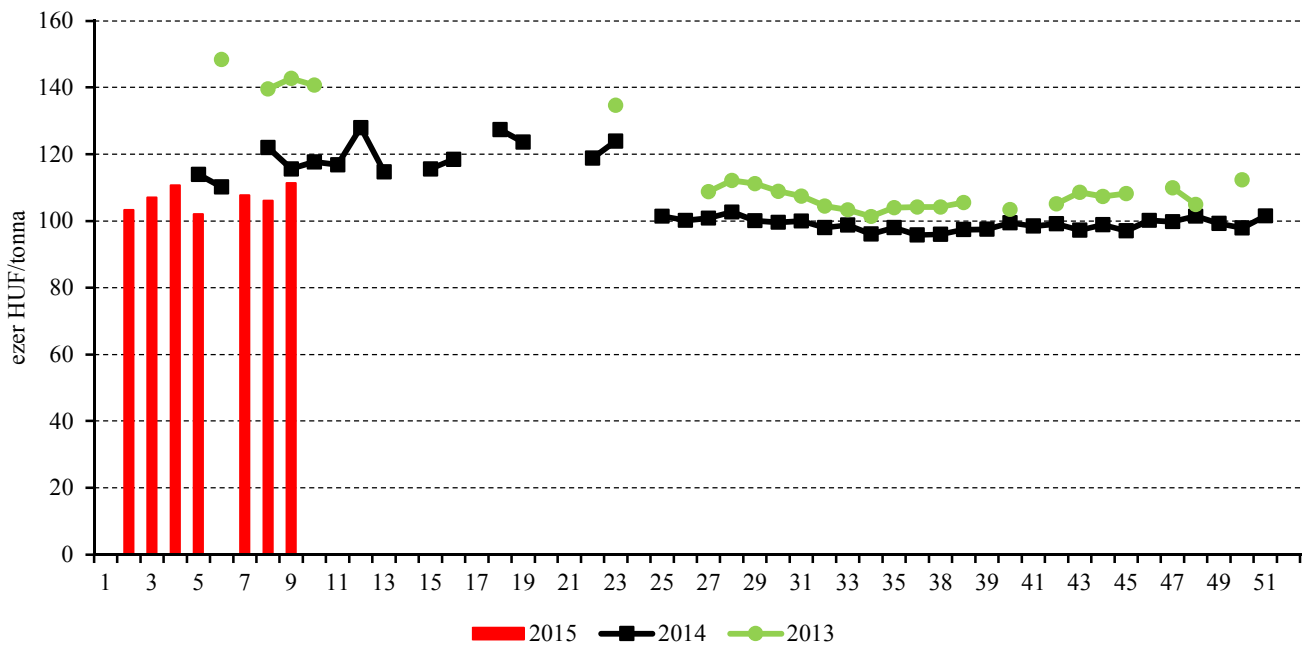
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2015. 02. 13.	2015. 02. 20.	2015. 02. 27.	2015. 03. 06.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	400	400	410	405
		Brazília FOB Paranagua	385	385	390	375
		EU CIF, USA-ból	402	409	n. a.	n. a.
		EU CIF Brazíliából	414	422	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	395	395	405	390
	DARA	EU CIF Rotterdam	432	439	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	775	790	770	745	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	405	405	410	405
		EU, 00 CIF Hamburg	400	407	n. a.	n. a.
	DARA	Ukrajna FOB	395	405	405	400
	OLAJ	EU FOB Hamburg	267	277	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	740	740	750	750
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	440	440	n. a.	n. a.
	DARA	Franciaország CIF	270	265	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	800	800	810	780
		Fekete-tenger FOB	750	745	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	690	690	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 9. hét	2015. 8. hét	2015. 9. hét	2015. 9. hét/ 2014. 9. hét (százalék)	2015. 9. hét/ 2015. 8. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	1 506
	HUF/tonna	...	198 831
Napraforgódara	tonna	8 604	3 193	15 248	177	478
	HUF/tonna	59 020	55 637	62 187	105	112
Nyers repceolaj	tonna	-	-	...
	HUF/tonna	-	-	...
Repcedara	tonna	...	2 065	1 437	...	70
	HUF/tonna	...	65 193	62 132	...	95

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2013	2014	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	432,9	593,2	137,0
	1206 Napraforgómag	417,6	464,4	111,2
	2304 Szójadara	39,3	63,9	162,6
Import	1205 Repcemag	169,7	113,6	66,9
	1206 Napraforgómag	297,7	263,5	88,5
	2304 Szójadara	503,5	412,9	82,0

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagmérlege

	USDA		Oil World	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
SZÓJABAB				
Termelés	284	315	284	312
Felhasználás	241	255	238	252
Export	113	117	114	121
Import	111	114	114	120
Zárókészlet	66	89	68	89
REPCEMAG				
Termelés	71	71	70	69
Felhasználás	69	71	64	67
Export	15	14	16	14
Import	15	14	16	14
Zárókészlet	7	7	8	7
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	43	40	43	41
Felhasználás	42	40	39	37
Export	2	2	2	2
Import	2	2	2	2
Zárókészlet	3	3	3	3

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Cukorpiaci jelentés

Kínálat

A *Green Pool* ausztráliai elemző cég szerint a cukor globális termelése 173 millió tonna körül várható a 2015/2016. gazdasági évben, szemben a 2014/2015. évi 180-182 millió tonnával, ugyanakkor a cukorfogyasztás 1,7 százalékkal 181,6 millió tonnára emelkedhet. A nagy cukortermelő országokban (Brazília, Mexikó, Kína, India) a cukor alacsony ára miatt a malmok kritikus pénzügyi helyzetbe kerültek a 2014/2015. gazdasági évben, ezért több országban a cukortermelés visszaesésére lehet számítani a következő idényben. A szakértők a globális cukordeficitet 5 millió tonnára becsülik a 2015/2016. évi szezonra.

Több piacelemző cég is szűkítette a cukorpiaci kínálatra vonatkozó becsléseit a 2015/2016. idényre. A *Kingsman* előrejelzése a cukorkereslet és a felhasználás közötti különbséget 5,2 millió tonnára teszi a következő gazdasági évre.

Az *ABARES* szerint Ausztrália cukortermelése elérheti a 4,6 millió tonnát a 2014/2015. gazdasági évben, míg a *Green Pool* ennél 140 ezer tonnával nagyobb, 4,74 millió tonna cukortermelést vár a kontinensnyi országban. Mindkét érték az elmúlt öt év legmagasabb termelésének felelne meg. A cukorkibocsátás bővülésére az ausztráliai cukornádterületek 2 százalékos és a várható hozamok 3 százalékos növekedése miatt számítnak. Jóllehet az országban február közepén kialakult ciklon a cukornáddal beültetett területek 10 százalékát is érintette, a viharos időjárás nem okozott károkat, sőt a lehullott csapadék kedvezett az ültetvényeknek.

Braziliában nagyon sok cukormalom került válságos helyzetbe a 2014/2015. gazdasági évben. Az alacsony cukorárak és a brazil reál jelentős gyengülése a dollárral szemben, megnövelte a felvett hitelek visszafizetésének terheit. Az *Archer Daniels Midland (ADM)* amerikai multinacionális vállalat elemzője szerint az etanol bekeverési arányának 2 százalékpontos emelése és jövedéki adójának csökkentése pozitívan hathat a bioüzemanyag keresletére, így a cukornád-felhasználásra is. További lökést adhat az etanol termelésének, hogy a brazil pénzügyminiszter február elsején bejelentette a kőolajalapú üzemanyagok jövedéki adójának emelését. A számítások alapján a jövőben 50 millió tonnával több cukornádból készíthetnek etanolt.

Az etanol-kibocsátás bővülése és a cukortermelés várható visszaesése csökkentheti az elmúlt 5 évben felhalmozódott cukorkészleteket.

Brazília közép-déli régiójában február végéig az évszakra jellemző átlagos mennyiségű csapadék hullott, így a következő cukorkampány terméskilátásai biztatóak. Braziliában előreláthatólag március 31-én fejeződhet be a cukornád vágása. Az *UNICA* januári adatai szerint az ország közép-déli régiójában 570 millió tonna cukornád teremhet a 2014/2015. gazdasági évben (2014. októberben még 550 millió tonnára becsülték), ami 4 százalékos visszaesést jelent az előző idény termeléséhez képest. *Sao Paulo* államban 337 millió tonna cukornádat vágtak le a folyó gazdasági évben, itt a csökkenés 7 százalékra tehető a 2013/2014. évihez viszonyítva. A cukornádból előállított cukor és etanol aránya 2 százalékponttal tolódott el az utóbbi javára (54,7 százalékról 56,9 százalékra), amit a bekeverési arány 25 százalékról 27 százalékra történő emelése idézett elő. Brazília cukortermelése az előzetes adatok szerint (2014. október-2015. február közötti időszakban) 32 millió tonna körül volt, ami 2,2 millió tonnával kisebb, mint a 2013/2014. évi szezon ugyanezen időszakának a kibocsátása (34,2 millió tonna). A *Datagro* előrejelzése szerint az ország cukortermelése 32 millió tonna körül alakulhat a 2015/2016. gazdasági évben, ami a folyó évvel megegyező mennyiség lehet. A Külkereskedelmi és Iparfejlesztési Minisztérium (*SECEX*) adatai alapján 20,9 millió tonna cukrot szállítottak ki a 2014. április-2015. január közötti periódusban. Érdeklenség, hogy az országban a cukormalmok a következő idényre vonatkozóan csak a cukornádtermés 27,5 százalékát kötötték le, ami 13 százalékponttal kevesebb, mint ami az előző gazdasági év ugyanezen időszakában volt.

Kína cukortermelése 12 millió tonna körül várható a 2014/2015. gazdasági évben, ez 1,32 millió tonnával kevesebb az előző szezonban megtermelt mennyiség-nél. A 2014 októberétől 2015 januárjáig tartó időszakban összesen 4,7 millió tonna cukrot finomítottak, ami 27 százalékkal maradt el az előző szezon azonos időszakának teljesítményétől. Az ország cukorimportja 2014 novembere és 2015 januárja között 3,5 millió tonna körül volt, ez 23 százalékkal kevesebb, mint az előző évek

ugyanezen három hónapjának forgalma. Több kereskedelmi cég úgy véli, hogy Kína cukorbehozatala összesen akár 3,3 millió tonnával is eshet a 2014/2015. szezonban.

Miután Indiában megszületett az édesítőszer exportjának támogatásáról szóló megállapodás (2015. február 19.), a cukorárak jelentősen csökkentek a világpiacon. Az ország cukorkivitelét tonnánként 54 dollár (USD)/tonna összeggel segítették 2014 szeptemberében, a jelenlegi exportszubszidió 65 dollár/tonna. A támogatás érdekében a malmok gyakoroltak nyomást a kormányra. Az elmúlt 3 évben a cukorárak alacsonyok voltak, míg a cukornádért a termelőknek fizetett ár emelkedett, ezért a malmok többsége eladósodott. A kivitel támogatását sürgette, hogy a cukor zárókészlete Indiában elérheti a 7,5 millió tonnát a 2014/2015. gazdasági év végére. A kormány végül engedett a nyomásnak, annak ellenére, hogy a *WTO* bírálta az export támogatását. A malmok és a kereskedők szerint túl későn született a döntés, így kérdéses, hogy sikerül-e az 1,4 millió tonna exportkvótát kihasználni. Az ország cukorkivitele 700 ezer tonna volt a 2013/2014. gazdasági évben.

Az Indiai cukormalmok Egyesülete (*ISMA*) becslése szerint India cukortermelése 26 millió tonna körül alakulhat a 2014/2015. gazdasági évben, elsősorban *Maharashtra* és *Karnataka* tartományokban bővíthet a kibocsátás. Az országban a 2014. október és 2015. január közötti időszakban 508 üzem 13,4 millió tonna cukrot állított elő, ami 15 százalékkal több, mint az előző gazdasági évi mennyiség. A cukorfogyasztás 24,7-24,8 millió tonna lehet a folyó szezonban, 300-400 ezer tonnával több a 2013/2014. gazdasági évihez viszonyítva.

Az *USDA* februárban kiadott elemzése szerint az USA cukortermelése 7,1 millió tonna lehet a 2014/2015. gazdasági évben, ami 200 ezer tonnával lenne több, mint 2013/2014-ben volt. Cukorrépából 4,0 millió tonna, cukornádból 3,1 millió tonna cukor előállítására számítanak a 2014/2015. gazdasági évben. A cukorimport 200 ezer tonnával 3,1 millió tonnára csökkenhet az idei szezonban. Három amerikai szenátor február közepén egy törvényjavaslatot nyújtott be annak érdekében, hogy a kormányzat dolgozza át cukoripari szereplők által több ponton ellentmondásosnak tartott jelenlegi cukorprogramot. A javaslat azt célozza, hogy az USA-ban a cukornádtermelőknek adott ártámogatást csökkentsék, illetve a belföldi szállításokra vonatkozó korlátozásokat módosítsák.

Mexikó cukortermelése 6,5 millió tonna lehet a folyó szezonban, ami 200 ezer tonnával haladhatja meg a 2013/2014. évi termelést. A mexikói cukorfeldolgozók és nádtermelők érdekképviselője kisebb cukorkibocsátást vár, eszerint a cukortermelés 6,15 millió tonna körül alakulhat (2014:6,02 millió tonna) a 2014/2015. idényben. Az országban 21,23 millió tonna cukornádat vágta le 2014 novemberétől 2015 februárjáig (2013. november és 2014. február közötti időszakban: 20,09 millió tonna). A február végéig feldolgozott nádból a mexikói cukorgyárak 2,26 millió tonna cukrot állítottak elő. A nád hozama 78,8 tonna/hektárról 76,6 tonna/hektárra csökkent a folyó gazdasági évben. Mexikó cukorkivitele 500 ezer tonna volt 2014 novemberében és 2015 februárja között, ebből az állam tulajdonában lévő 9 cukorfeldolgozó vállalat 20 százalékos részesedéssel bírt. A kivitel elsősorban Marokkóba és Kanadába irányult. Az USA és Mexikó között vita zajlik a cukor/izoglükóz kereskedelmét korlátozó intézkedések miatt. Mexikó már hajlott arra az elmúlt hónapban, hogy a 2014 decemberében aláírt, dömpingvámra vonatkozó szabályozás módosítását mégis elfogadja, azért, hogy a két állam (USA és Mexikó) között újra helyreálljon a kereskedelem. Az amerikai édesipari vállalatok nehezményezték, hogy az USA kormánya korlátozni szeretné a cukorbehozatalt (lásd Gabona és Ipari növények, 2014. 22. szám).

Szaúd-Arábiában új cukorfinomító létrehozását tervezik 2017 végére, hogy bővídjön az ország önellátása. Az elkövetkező néhány évben további cukorfeldolgozók épülhetnek a Közel-Keleten és Afrikában, így cukormalmok épülhetnek Ománban, Irakban és Algériában is. Az arab-öbölbeli régió cukorfogyasztása eléri az évi 15 millió tonnát, a finomítói kapacitás jelenleg 12,5 millió tonna. Az *Al Reef* szaúdi cukorfinomító naponta várhatóan 3 ezer tonna cukrot finomít majd, és a tervek szerint a cukortermelés kétharmadát a térségbe exportálja. A vállalat hosszú távon szeretne földet vásárolni és cukornádat is termesztetni a kelet-afrikai országokban. Az *Al Reef* célkitűzése, hogy Szaúd-Arábia önellátóvá váljon cukorból, hiszen az Öböl-menti országok élelmiszer-felhasználása 80-90 százalékban jelenleg importból származik.

A Dél-afrikai Köztársaságban a nagy szárazság komoly veszteségeket okozott a cukoripar szereplőinek a 2014/2015. gazdasági évben. Cukornádból 17,7 millió tonna termés várható a folyó évi szezonban, szemben a 2013/2014. évi 18,1 millió tonnával. Az ország cukorkibocsátása a 2015. januári becslések szerint 2,1 millió

tonnára módosult a 2014/2015. gazdasági évre vonatkozóan, ami 100 ezer tonnával kevesebb, mint a 2014. év végén jelzett mennyiség (2,2 millió tonna).

Oroszországban 29 millió tonna cukorrépa termett 2014-ben, 5 millió tonnával kevesebb, mint az előző évben. A cukortermelés alig változott, 4,37 millió tonnáról 4,44 millió tonnára emelkedett a 2014/2015. idényben.

Ukrajnában 21,8 százalékkal, 270 ezer hektárról 329 ezer hektárra nőtt a cukorrépa betakarított területe 2014/2015-ben. A földekről a 2014. végén 15,55 millió tonna répát szállítottak a gyárakba, szemben az előző évi 10,79 millió tonnával. A cukorrépa hozama 47,12 tonna/hektár volt a folyó gazdasági évben, 7,2 százalékkal magasabb a 2013/2014. gazdasági évinél.

Magyarország

Az *Agrana* Magyarországi képviseletének jelentése szerint a 2014/2015. évi kampányban 11 ezer hektár területről vásároltak fel cukorrépát. Az átlaghozam 73 tonna volt hektáronként. A vállalat 827 ezer tonna cukorrépát dolgozott fel a 120 napos kampány alatt. A gyár napi répafeldolgozási-kapacitása megközelítette a 7 ezer tonnát. Az összes előállított fehércukor mennyisége meghaladta a cég 105 ezer tonna cukorkvótáját. A cukorrépa fajlagos cukortartalma 15 százalékkal csökkent a 2014/2015. gazdasági évben (14,65 százalék). A tervezett 2017. évi kvótaeltörlés után, az *Agrana* a teljes vertikumot átfogó üzletpolitikát alkalmazna, a kereskedelmet, a finomítást és a termelést integrálva. A további tervekben szerepel a cukordeficités kelet-közép-európai országok ellátása, valamint, a legkevésbé fejlett országok (*LDC*) és az afrikai, a karib-tengeri és a csendes-óceáni térség országainak (*ACP*) cukortermelőivel hosszú távú szerződéses viszony kialakítása. Az osztrák *Agrana* élelmiszeripari csoporthoz tartozó kaposvári cukorgyárban végéhez közeledik a csomagolóüzem építése, átadása 2015 második felére várható. Az új üzem az *Agrana* csoport legnagyobb cukoripari beruházása a térségben. Az üzem többféle kiserelésben, összesen

évi 100 ezer tonna cukor csomagolására alkalmas. A beruházás értéke mintegy 16 millió euró, és az *Agrana* modern magyarországi cukorlogisztikai rendszerének alapját jelenti.

Árak

A világpiacon az árak kisebb megszakításokkal ugyan, de egyértelműen lefelé mozdultak 2015 februárjában. A világpiacon áresés háttérében a 2015/2016. gazdasági évi biztató brazil cukornád-terméskilátások, valamint az indiai exporttámogatás bevezetése áll. Negatív irányba mozdította a cukorárakat, hogy Braziliában a reál árfolyama további veszteségeket szenvedett az USA dollárral szemben. A jelentős 2014/2015. gazdasági évi thaiföldi készletek és Kína visszafogottabb gazdasági növekedése is nyomást gyakorolt a cukorjegyzésekre.

Az *Agrana* szakértői szerint a cukorpiaci árak rövid távon stabilizálódhatnak. Az árak jelenlegi nagy volatilitását a hetente-kéthetente változó braziliai termésbecslések okozzák. Több nagy nemzetközi piac-elemző cég a 2015/2016. gazdasági évi cukorkínálatra vonatkozóan csökkenést, ugyanakkor tovább emelkedő fogyasztást vár. A piaci folyamatok eredményeként az árak a világpiacon középtávon emelkedhetnek.

A New York-i és a londoni árutőzsdén a nyers- és a fehércukor fronthavi jegyzése kisebb ingadozásoktól eltekintve tovább esett. Az amerikai tőzsdén a nyerscukor fronthavi jegyzése 307-320 dollár/tonna között mozgott 2015. február végén, ami 20 százalékkal alacsonyabb az előző év ugyanezen periódusának átlagánál. A londoni árutőzsdén ugyanezen időszakban a fehércukor jegyzése 371 dollár/tonna volt, 27 százalékkal maradt el az egy évvel korábbi bázisidőszak jegyzésétől.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára a 2014. januári 248 forint/kg árszintről 189 forint/kg-ra csökkent 2015 januárjában.

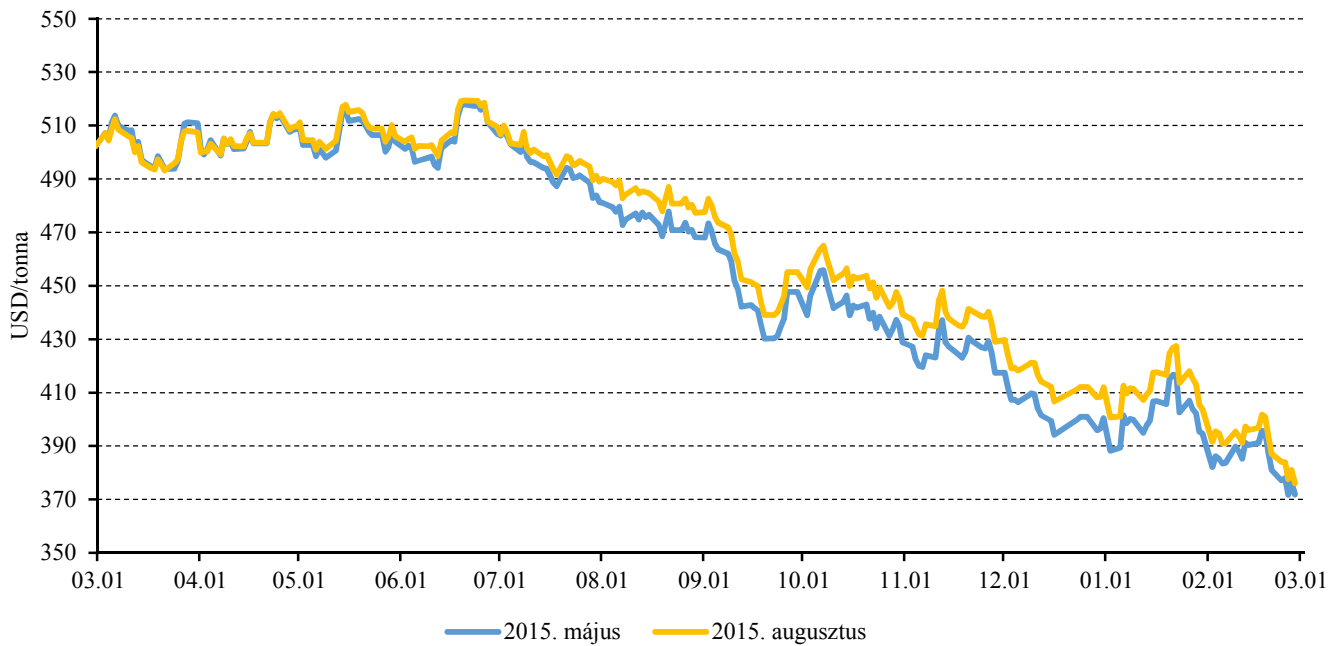
Agrárpolitikai H írek

- A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) elindította a 2014. évi területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített cukortámogatás kifizetését. Az elkövetkező napokban több mint 500 ügyfél részére 4,2 milliárd forintnyi összeget utal át a hivatal. Az elfogadott területalapú támogatási kérelemmel rendelkező és a jogszabályi feltételeket teljesítő gazdáknak az MVH folyamatosan, legkésőbb 2015. június 30-ig küldi el a határozatokat és fizeti ki a megállapított támogatási

összegeket. A csaknem 1000 jogosult ügyfél 12,7 milliárd forinthez kap a 2014. évi egységes kérelemben igényelt területalapú támogatáshoz kapcsolódó elkülönített cukortámogatás keretében.

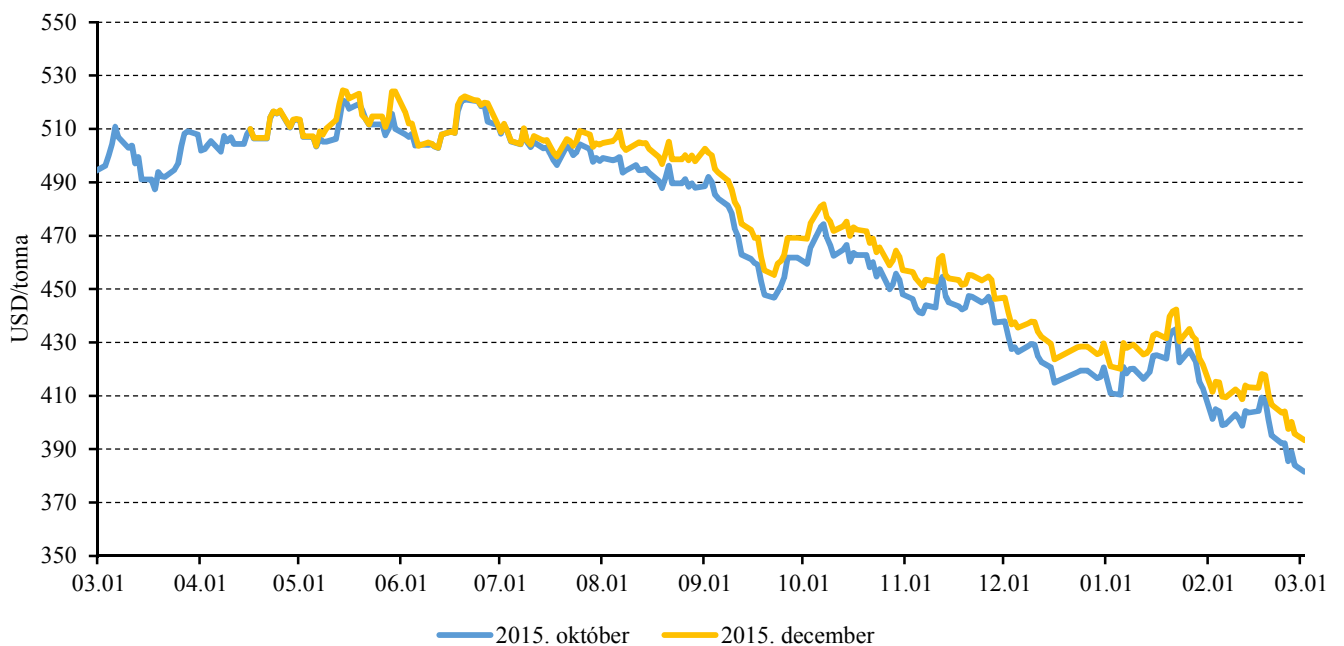
- Megjelent a földművelésügyi miniszter 5/2015. (II.19.) rendelete az EMOGA-ból finanszírozott egységes területalapú támogatásról. Várhatóan április elsejétől nyújthatják be a gazdák az egységes elektronikus agrártámogatási kérelmeiket az MVH felé. A benyújtandó kérelmekben az eddigiekhez hasonlóan szerepelhetnek a közvetlen kifizetések és az agrár-vidékfejlesztések jogcímei is.

19. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2014-2015)

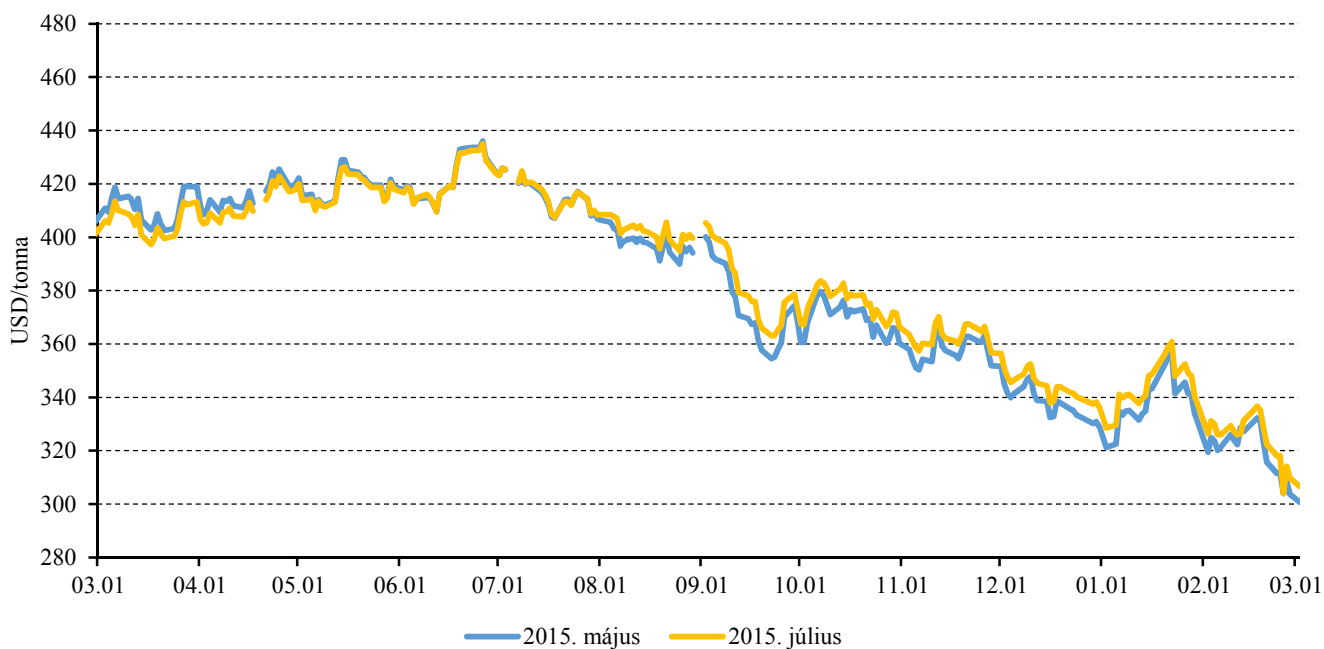
Forrás: LIFFE

20. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2014-2015)

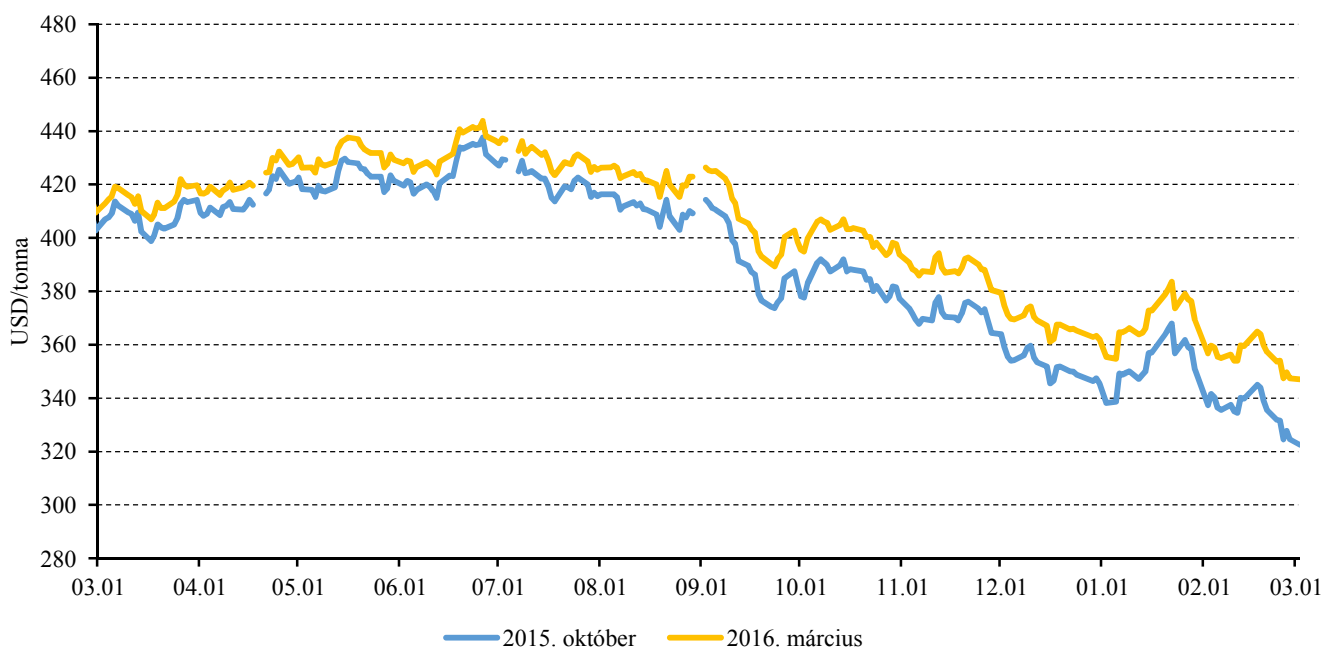
Forrás: LIFFE

21. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2014-2015)

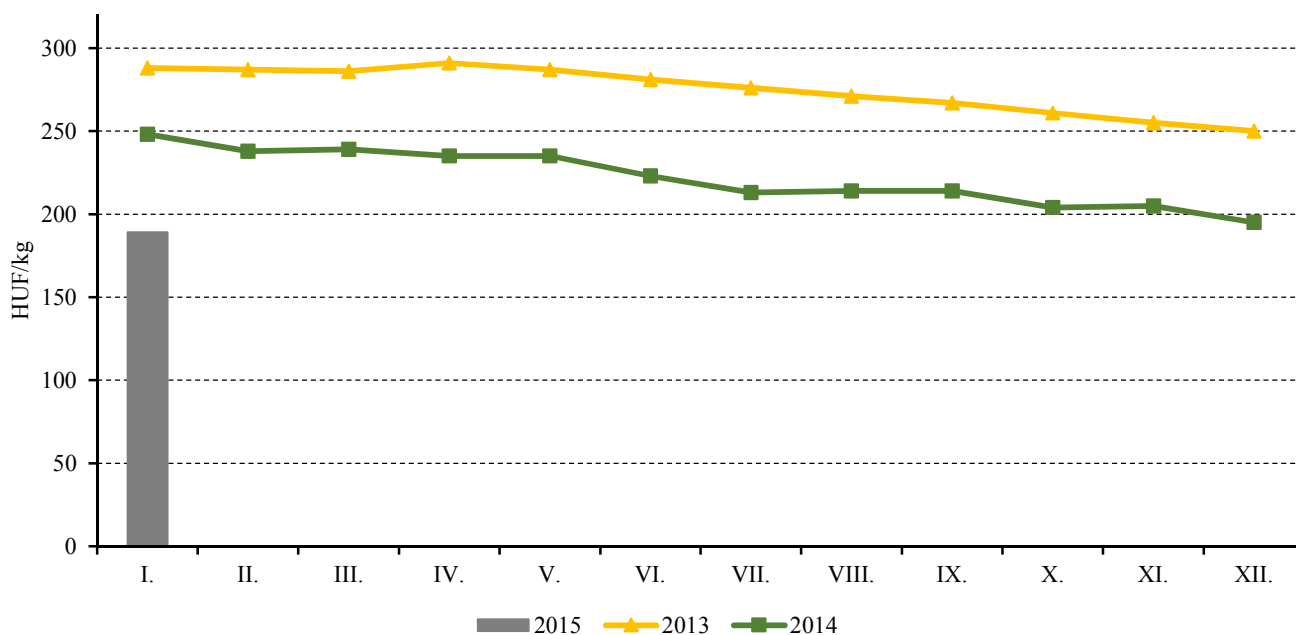
Forrás: ICE

22. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2014-2015)

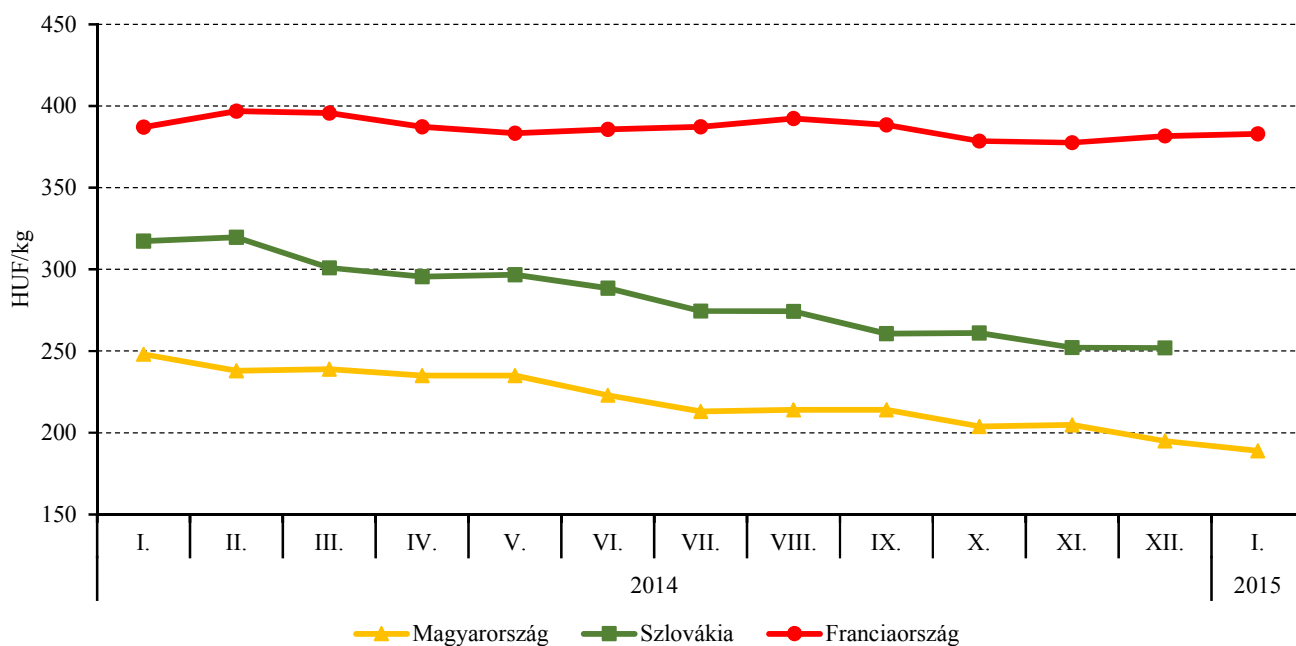
Forrás: ICE

23. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2013-2015)

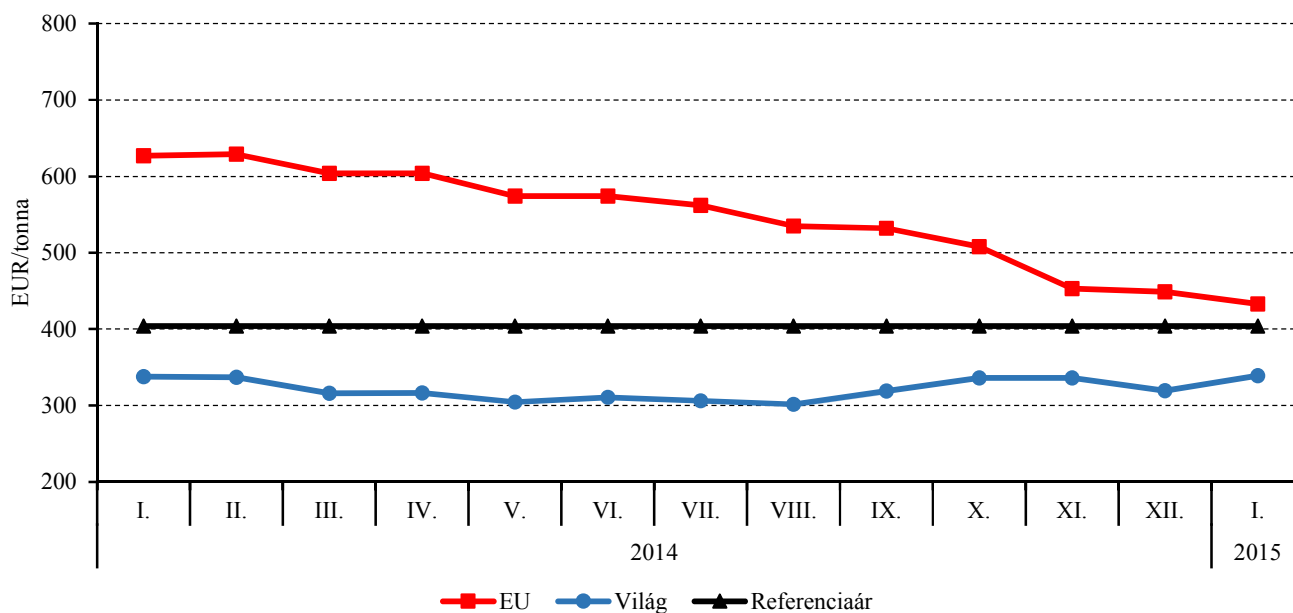
Forrás: KSH

24. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2014-2015)

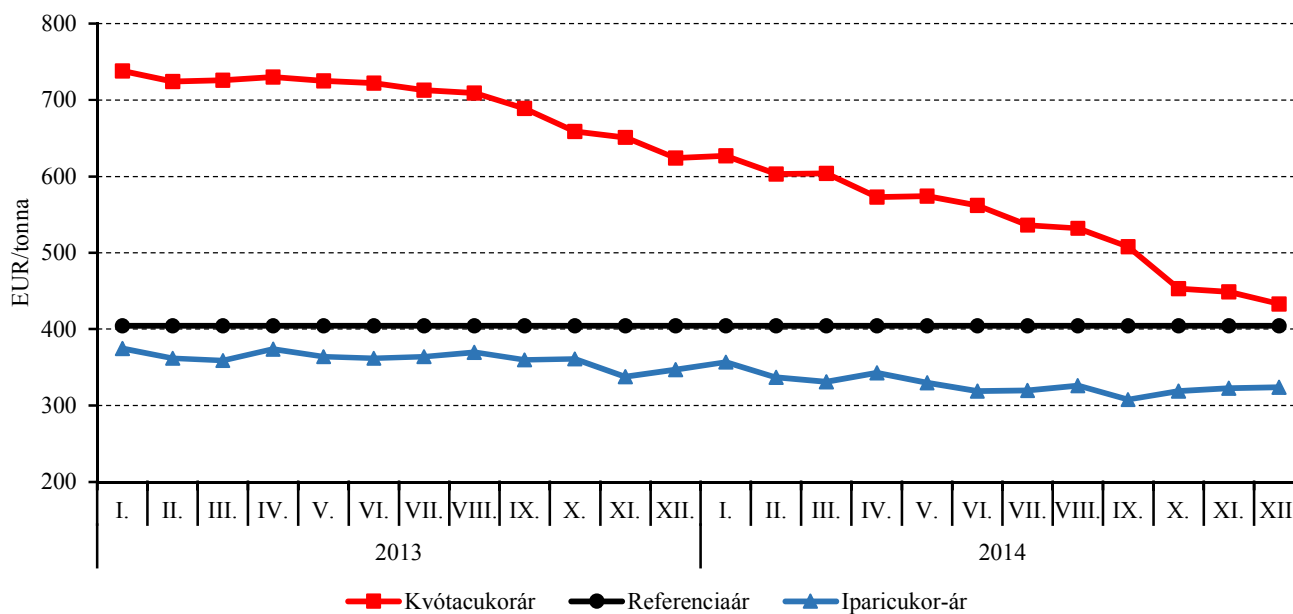
Forrás: Magyarország, Szlovákia és Franciaország Statisztikai Hivatalai

25. ábra: A cukor világpiaci, uniós és referenciaára (2014-2015)

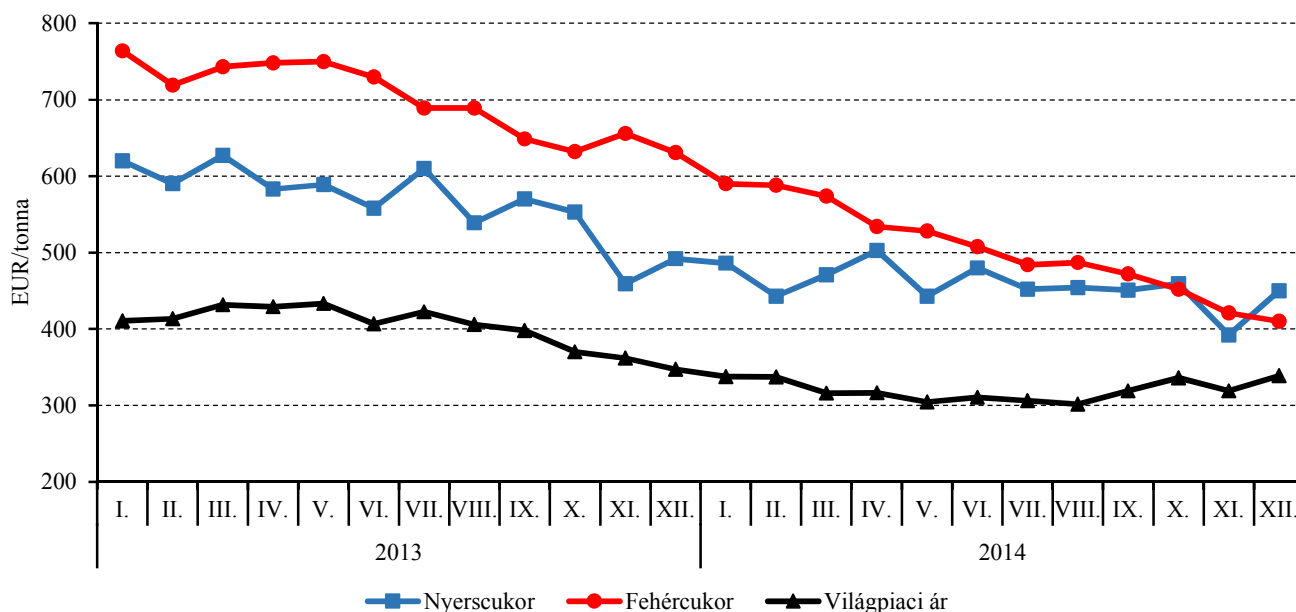

Forrás: Európai Bizottság

26. ábra: Az ipari és a kvótacukor uniós ára (2013-2014)

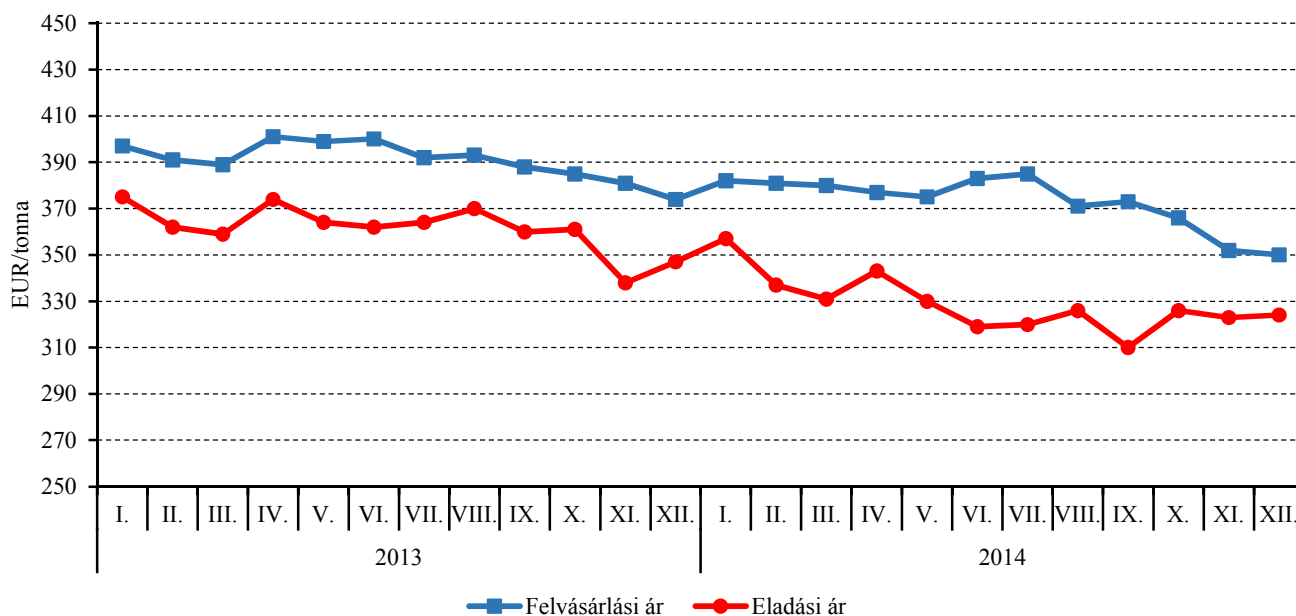

Forrás: Európai Bizottság

27. ábra: Az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országaiból származó fehér- és nyerscukor ára^{a)} az Európai Unióban (2013-2014)

^{a)} CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).
 Forrás: Európai Bizottság

28. ábra: Az ipari cukor felvásárlási és eladási ára az Európai Unióban (2013-2014)

Forrás: Európai Bizottság

22. táblázat: **A globális cukortermelés, -fogyasztás és a cukortöbblet várható alakulása a 2014/2015. gazdasági évben (2015. február)**

	Termelés	Fogyasztás	Felesleg/Hiány
CZARNIKOW	184,0	183,4	0,6
F.O.Licht	178,7	176,8	-0,6
ISO	182,9	182,4	0,5
KINGSMAN	177,7	179,3	-1,7
USDA	172,5	171,0	-1,4

millió tonna

Forrás: Európai Bizottság

29. ábra: **A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban (2013-2014)**

	2013	2014 ^{a)}
EU	68,0	73,2
Ausztria	68,2	72,4
Belgium	74,1	77,3
Csehország	60,0	63,0
Németország	63,9	74,8
Dánia	60,5	61,7
Finnország	38,8	38,0
Franciaország	85,4	90,5
Horvátország	52,0	57,9
Magyarország	50,0	63,6
Olaszország	53,0	57,0
Litvánia	51,0	52,1
Hollandia	76,0	82,7
Lengyelország	52,9	52,8
Románia	32,3	37,1
Svédország	64,2	61,1
Spanyolország	89,9	89,4
Anglia	68,4	72,2

tonna/hektár

^{a)} Előrevetítés

Forrás: Európai Bizottság

23. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2013-2024)

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cukorrépa-termelés	108,3	116,8	112,3	114,0	113,5	113,9	114,6	115,1	114,9	114,8	114,8	114,7
EU-15	88,8	95,9	92,8	94,3	93,8	94,1	94,8	95,4	95,4	95,4	95,5	95,5
EU-13	19,4	20,9	19,5	19,7	19,7	19,8	19,8	19,7	19,5	19,4	19,3	19,2
Cukortermelés ^{a)}	15,3	17,6	15,8	16,1	16,5	16,6	16,7	16,8	16,8	16,9	16,9	16,9
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cukortermelés EU-15	12,5	14,6	13,0	13,3	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,1	14,2
Cukortermelés EU-13	2,8	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Felhasználás	18,0	17,7	18,3	17,7	18,5	17,2	17,2	17,2	17,0	17,2	17,1	17,0
Import	3,7	3,0	3,1	2,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Export	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,9
Nyitókészlet ^{b)}	3,2	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Zárókészlet ^{b)}	2,7	4,0	3,1	2,6	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	600	495	543	496	416	414	406	415	424	427	444	458
Világpiaci ár (EUR/tonna)	355	350	375	396	374	351	345	352	360	382	397	410
EU Referenciaár (EUR/tonna)	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanol készleteket.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2013-2024)

	millió tonna											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	1,4	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,2	2,4
EU-15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0
EU-13	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz- felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	2,1	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Az izoglükóz részesedése az édesítőszer-termelés- ből (százalék)	3,5	3,6	3,5	3,6	6,5	7,3	7,8	8,5	9,4	10,1	10,9	11,6

Forrás: Európai Bizottság

